

7-8

Handelingen

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1984-1985

Vergaderingen van december 1984

METHYLISOCYANAAT IN DE ANTWERPSE WAASLANDHAVEN
SAMENSTELLING GEMEENTELIJK BEGROTINGSONTWERP
TOEKENNING STUDIETOELAGE BIJ GEWIJZIGD GEZINSINKOMEN
VESTIGINGSVERGUNNING OPSLAGPLAATS UNION CARBIDE TE ZOERSEL-MALLE
TAALGEBRUIK BESTUURDERS
VOORLOPIGE KREDIETEN 1985
MIDDELENBEGROTING 1985
SUBSIDIËRING ERKENDE CULTURELE CENTRA
GEVOLGEN SLACHTOFFERS OORLOG, SPAANSE BURGEROORLOG, REPRESSIE-
EN EPURATIEWETGEVING
GEÏNTEGREERDE ACTIE VOOR LIMBURG OP EUROPEES NIVEAU
STORTPROBLEMATIEK LIMBURG
VERWERKING INDUSTRIEEL AFVAL EN SANERING HOOGHE MAEY TE ANTWERPEN
VERENVERWERKENDE BEDRIJVEN IN VLAANDEREN
LEERPLICHT EN DEELTIJDSE VORMING

Inhoud

Nr. 7 **13 december 1984**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 185

Begroting
Indiening en verwijzing, blz. 185

Voorstel tot wijziging van het reglement
Indiening en verwijzing, blz. 185

Beleidsnota
Indiening en verwijzing, blz. 185

Verslagen
Indiening, blz. 185

Geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve
Indiening, blz. 185

Beraadslaging van de Vlaamse Executieve
Indiening, blz. 186

Interpellatie (R.v.O. art. 67)
Indiening, blz. 186

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)
Indiening, blz. 186

Regeling van de werkzaamheden, blz. 186

Dringende vragen (R.v.O. art. 66,5)
Dringende vraag van mevrouw M. Smet tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de aanwezigheid en de productie van methylocyanaat aan de Antwerpse Waaslandhaven, blz. 186

Dringende vraag van de heer H. Van Rompaey tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over de samenstelling van het gemeentelijk begrotingsontwerp, blz. 188

Dringende vraag van de heer D. Vervaet tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de ongerustheid die bij vele ouders is gerezen omtrent het al dan niet toekennen van een reeds aangevraagde studietoelage naar aanleiding van onverwachte wijzigingen in hun gezinsinkomen, blz. 188

Dringende vraag van mevrouw W. De-meester-De Meyer tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de aan Union Carbide verleende vergunning voor de vestiging van een opslagplaats van scheikundige produkten op het grondgebied Zoersel-Malle, blz. 189

Vraag (R.v.O. art. 66)
Vraag van de heer D. Vervaet tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, over het taalgebruik van de bestuurders, blz. 190

Ontwerp van decreet waarbij voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begro-

tingsjaar 1985
- 12-A (1984-1985) - Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 190
Spreker : de heer M. Olivier, verslaggever
Artikelsgewijze bespreking, blz. 190

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
- 6 (1984-1985) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1984-1985) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Algemene bespreking, blz. 193
Sprekers : de heren M. Olivier, verslaggever, J. Van Elewycck, E. Beysen, P. Van Grembergen, mevrouw W. De-meester-De Meyer, de heren G. Verhaegen, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting

Regeling van de werkzaamheden, blz. 206

Nr. 8 **13 december 1984**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 207

Motie van orde
Regeling van de werkzaamheden, blz. 207
Sprekers : de heren J. Van Elewycck, E. Beysen

Dringende vraag (R.v.O. art. 66,5)
Dringende vraag van de heer J. Gabriels tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de subsidiëring van erkende culturele centra, blz. 208

Voorstel van resolutie van de heer J. Somers betreffende de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de repressie- en epuratiëwetgeving
- 295 (1984-1985) - Nr. 1.

Indiening en voorstel tot spoedbehandeling, blz. 209
Spreker : de heer P. Van Grembergen

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
- 6 (1984-1985) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1984-1985) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 210

Sprekers : de heren R. Maes, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting

Artikelsgewijze bespreking, blz. 220

Voorstel van resolutie van de heer G. Verhaegen betreffende de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen van de repressie- en epuratiëwetgeving
- 296 (1984-1985) - Nr. 1

Indiening en voorstel tot het verlenen van voorrang in Commissie

Voorstel van resolutie van de heer J. Somers betreffende de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de repressie- en epuratiëwetgeving
- 295 (1984-1985) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 221
Sprekers : de heren G. Verhaegen, J. Somers, J. Van Elewycck

Voorstel van decreet van de heer L. Vanvelthoven C.S. inzake regeling van de veiligheidsrapportering
- 254 (1983-1984) - Nr. 1

Voorstel tot het verlenen van voorrang in Commissie, blz. 222
Sprekers : de heren J. Van Elewycck, G. Verhaegen

Ontwerp van decreet waarbij voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
- 12-A (1984-1985) - Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 223

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
- 6 (1984-1985) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1984-1985) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Hoofdelijke stemming, blz. 224

Voorstel van resolutie van de heer J. Somers betreffende de sociale en menselijke gevolgen van de slachtoffers van de repressie- en epuratiëwetgeving
- 295 (1984-1985) - Nr. 1

Stemming over het voorstel tot spoedbehandeling, blz. 225

Voorstel van resolutie van de heer G. Verhaegen betreffende de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen van de repressie- en epuratiëwetgeving
- 296 (1984-1985) - Nr. 1

Stemming en hoofdelijke stemming over het voorstel tot het verlenen van voorrang in Commissie, blz. 225

Interpellaties (R.v.O. art. 67)
Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over een geïntegreerde actie voor Limburg op Europees niveau, blz. 226

Sprekers : de heren E. Beysen, J. Gabriels, L. Vanvelthoven, C. Moors, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 233

Interpellaties (R.v.O. art. 67) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer T. Kelchtermans tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de stortproblematiek in Limburg

Interpellatie van de heer L. Vanvelthoven tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de verwijdering van industrieel afval in het algemeen en de gevolgen van een eventuele sluiting van de Hooge Maey in het bijzonder

Interpellatie van mevrouw L. Detiège tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onder-

wijs, over de oprichting van één centrale inrichting voor verwijdering en verwerking van giftig en gevaarlijk industrieel afval in het Vlaamse Gewest en de sanering van de industriële stortplaats Hooge Maey te Antwerpen

Interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het afvalbeleid en de gebrekkige overheidscontrole op de stortplaatsen in het Vlaamse land, blz. 233

Sprekers : de heren T. Kelchtermans, L. Vanvelthoven, mevrouw L. Detiège, de heren F. Geyselings, J. Gabriels, J. Bosmans, O. Meyntjens, I. Van Belle, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Indiening van moties, blz. 256

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en onderwijs, over de inplanting en exploitatie van verrenverwerkende bedrijven in Vlaanderen, blz. 257

Sprekers : de heren J. De Mol, N. De Batselier? J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Indiening van moties, blz. 263

Interpellatie van de heer E. Baldewijns tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur en de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de leerplicht en de deeltijdse vorming, blz. 264

Sprekers : de heren E. Baldewijns, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur

Mededeling van de Voorzitter

Wijzigingen in verwijzingen naar Commissie, blz. 267

Eindejaarswensen, blz. 267

Regeling van de werkzaamheden, blz. 267

7e vergadering

Donderdag 13 december 1984
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer J. Pede

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10.30 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

M. Colla, P. Matthys ; gezondheidsredenen.

A. Kempinaire, J. Verniers ; buitenslands.

H. Boel, M. Rutten, G. Temmerman, J. Wyninckx ; ambtsverplichtingen.

BEGROTING

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor

financiën en begroting.

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN HET REGLEMENT

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel tot wijziging van het Reglement werd ingediend :

- Voorstel van de heer H. Suykerbuyk c.s. tot wijziging van het Reglement van Orde van de Vlaamse Raad
— 293 (1984-1985) — Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor het reglement en de verzoekschriften.

BELEIDSNOTA

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende beleidsnota werd ingediend :

- Beleidsnota — Een vernieuwd Vlaams gezondheidsbeleid, ingediend door de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid
— 294 (1984-1985) — Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor gezondheidsbeleid.

VERSLAGEN

Indiening

De Voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer M. Olivier namens de Commissie voor financiën en begroting over het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 6 (1984-1985) — Nr. 2.
- door de heer M. Olivier namens de Commissie voor financiën en begroting over het ontwerp van decreet waarbij voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 12-A (1984-1985) — Nr. 2.

GESCHILBERAADSLAGING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Indiening

De Voorzitter : De volgende geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve werd ingediend :

- Geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve van 28 november 1984 betreffende de weigering van het visum door het Rekenhof ter subsidiëring van de dading in verband met de bouw van het pomp- en zuiveringsstation Struis-

Voorzitter

beek te Wilrijk
— VE/V17

BERAADSLAGING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Indiening

De Voorzitter : De volgende beraadslaging van de Vlaamse Executieve werd ingediend :

- Beraadslaging van de Vlaamse Executieve van 5 december 1984 houdende machtiging tot vastlegging, ordonnancering en betaling van uitgaven aan te rekenen op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
— VEIK-52.
-
-

INTERPELLATIE (R.v.O. art. 67)

Indiening

De Voorzitter : De volgende interpellatie werd ingediend :

- door de heer J. Valkeniers tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg, over de uitbreiding van de residentiële zorg voor mentaal gehandicapten in Halle-Vilvoorde.
-
-

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (R.v.O. art. 65)

Indiening

De Voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren J. Ansoms, E. Baldewijns, G. Beerden, G. Cardoen, A. Claes, N. De Batselier, A. De Beul, C. De

Clercq, J. De Mol, W. Desaeyere, E. Flamant, J. Gabriels, F. Geyselings, L. Kelchtermans, T. Kelchtermans, mevrouw O. Lefeber, de heren W. Peeters, C. Marchand, F. Piot, J. Sleecx, H. Suykerbuyk, I. Van Belle, L. Van den Bossche, L. Vanhorenbeek, mevrouw M. Van Puymbroeck, de heren W. Van Renterghem, L. Vanvelthoven, H. Van Wambeke.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : In overleg met de betrokkenen wordt de dringende vraag van de heer Gabriels tot Minister Poma verschoven naar het begin van onze middagvergadering.

DRINGENDE VRAGEN (R.v.O. art. 66,5)

Dringende vraag van mevrouw M. Smet tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de aanwezigheid en de produktie van methylisocyaanaat aan de Antwerpse Waaslandhaven

De Voorzitter : Aan de orde is de dringende vraag van mevrouw Smet tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de aanwezigheid en de produktie van methylisocyaanaat aan de Antwerpse Waaslandhaven.

Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw M. Smet (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren collega's, tijdens de voorbije weken, vooral ingevolge hetgeen zich heeft voorgedaan in Bhopal in India, ontstond er in het Waasland — ik vermoed trouwens ook in Antwerpen en in heel Vlaanderen — enige paniek, of, om het misschien minder scherp uit te drukken, rezen enige vragen over de situatie in

ons eigen land inzake de produktie, het opslaan en het aanwenden van giftige produkten. Dat deze reacties bij de bevolking verantwoord zijn, bewijzen de berichten die ons druppelsgewijze bereiken via de pers.

Een eerste bericht dat ons bereikte, was het feit dat, op Linkeroever, op de Waaslandhaven, ook produktie plus opslag zou zijn van methylisocyaanaat en een tweede bericht handelde over het feit dat Union Carbide op zoek is naar een opslagplaats ook voor giftige produkten.

Mijnheer de Minister, vertrekkend van het voorbeeld van Bayer veroorloof ik mij u enige vragen te stellen die niet enkel betrekking hebben op Bayer maar op het algemeen beleid ten opzichte van de produktie en opslag van giftige produkten.

Wat nu het bedrijf Bayer betreft, stond in de exploitatievergunning verleend door de Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen in 1976, vermeld dat zij toelating kregen om in hun vestiging, gelegen te Kallo, dus op de Linkeroever, methylisocyaanaat op te slaan, te fabriceren en het aan te wenden voor de fabricage van plantenbeschermende middelen, onder meer Tribunil.

Op dit ogenblik wordt jaarlijks 1000 ton Tribunil geproduceerd, waarvoor 250 ton methylisocyaanaat nodig is. Daarnaast wordt nog methylisocyaanaat per spoor naar Dornhagen in Duitsland gevoerd ; om welke hoeveelheid dit gaat is me onbekend.

De opslag van het produkt zou 2 x 20 m³ bedragen ; in de vergunning is voorzien dat er meer mag worden opgeslagen, namelijk 2 x 50 m³ in bovengrondse houders koel gehouden door toluen en afgekoeld in een koelgroep werkend met freongas, toegelaten is.

Uit de gegevens die ik over het produkt kon verzamelen, blijkt het volgende.

Ten eerste, het produkt wordt niet alleen gebruikt voor de produktie van pesticide, zoals op Linkeroever het geval is, maar ook voor de produktie van polyurethaanschuimen en plastics.

Ten tweede, de belangrijkste preven-

Smet

tiemaatregel bestaat erin dat gezorgd wordt voor een zeer zuivere aanmaak van het produkt : stofdeeltjes zijn gevaarlijk, maar vooral waterdruppels zijn zeer gevaarlijk. Men heeft mij gezegd dat men er op Linkeroever minutieus voor zorgt dat er nooit via verdamping waterdruppels in het produkt zouden terecht komen.

3. Bijkomend hierbij is de gekoelde opslag belangrijk. Op 39° Celsius wordt de vloeibare vorm omgezet in gas, situatie die zich blijkbaar voordoet te Bhopal, in India.

4. Het produkt zelf is een kleurloze vloeistof, de damp is zwaarder dan lucht en verspreidt zich over de grond. De stof kan ingenomen worden in het lichaam door inademing, inslikken en via de huid. Gevolgen zijn : oog-aandoeningen, huidaandoeningen, long-aandoeningen en waarschijnlijk aantasting van inwendige organen, dikwijls met de dood als gevolg.

Vertrekkend van dit ene voorbeeld, namelijk Bayer op Linkeroever, rijzen toch een aantal vragen ten aanzien van het algemeen beleid wat betreft de controle van giftige produkten.

Ten eerste, heeft de Minister inzicht in het soort produkten dat in het Vlaamse land wordt gebruikt, geproduceerd, opgeslagen of op een of andere manier aangewend ? Ik kan die vraag specifiek stellen voor methylysocyanaat, maar ik kan ze ook algemeen stellen. Het lijkt mij evident dat men in het Vlaamse Gewest zou beschikken over gegevens over alle produkten die worden geproduceerd. In de exploitatievergunningen die worden aangevraagd, moet trouwens worden vermeld welke produkten zullen worden aangewend.

Andere diensten beschikken daar wel over. Zo heeft de gemeente Beveren alle gegevens over de ganse Linkeroever op computer. Ik vermoed dat dit in Antwerpen ook het geval is. Verder vermoed ik dat er verschillende provinciale diensten ook over die gegevens beschikken. Het verwondert mij dat dit niet zo is op niveau van het Vlaamse Gewest.

De Voorzitter : Mag ik u verzoeken bij

uw tekst te blijven ? U zegt hier niet hetzelfde als staat opgeschreven in de tekst die u mij heeft meegedeeld. U geeft ook allerlei uitweidingen. Volgens het reglement mag u ten andere slechts over één blad beschikken voor een dringende vraag.

Mevrouw M. Smet: Ten tweede, welke zijn de voorzorgsmaatregelen die genomen werden en welke controle wordt effectief uitgeoefend op de toepassing van deze maatregelen ? Wie verricht deze controle en hoe dikwijls per jaar geschiedt zij ?

Ten derde, hoe worden de gemeenten betrokken bij eventuele controle ? De Gemeente Beveren beschikt over een uitstekende milieudienst ; elk produkt dat op Linkeroever aangewend wordt, staat er op computer en men beschikt er over gemeentelijke ambtenaren die perfect ingekaderd zouden kunnen worden in een geïntegreerd controlesysteem. Nochtans, zo zegt men me, gebeurt dit niet.

Ten vierde, het spoorvervoer van zulk produkt verloopt via Antwerpen-Linkeroever — Zwijndrecht, vanwaar aftakking naar Antwerpen en Gent of verder. De NMBS heeft normaliter de listing van gevaarlijke stoffen die getransporteerd worden. Werken NMBS en diensten leefmilieu samen voor én de noodzakelijke beveiliging én de tracés die voor het spoorvervoer zouden moeten gevolgd worden ? Het feit dat men weigert een spoorwegtunnel aan te leggen bij de Liefkenshoek-tunnel om Linker en Rechteroever te verbinden en zo het stadscentrum van Beveren naar Antwerpen te vermijden, doet vragen rijzen over de samenwerking op milieuvlak tussen diegenen die verantwoordelijk zijn voor het vervoer en diegenen die verantwoordelijk zijn voor het leefmilieu.

De Voorzitter : Ik deel de leden mee dat ik, indien nog van de tekst wordt afgeweken, onmiddellijk het woord zal ontnemen.

De heer J. Van Elewyck : Het reglement bepaalt dat een dringende vraag slechts tien regels kan omvatten. Geldt dit reglement voor iedereen ?

De Voorzitter : Het reglement geldt voor iedereen. Bovendien is de tekst

die mevrouw Smet hier leest niet dezelfde als die ik heb gekregen.

De heer J. Van Elewyck : Dan moet u de vraag niet aanvaarden. De tekst van de dringende vraag besloeg anderhalve bladzijde.

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik heb de eer het geachte lid het volgende mee te delen.

1. In het Vlaamse Gewest wordt „methylisocyanaat” vervaardigd, gebruikt en opgeslagen in de fabriek van de NV Bayer te Beveren-Kallo.

Dit produkt, dat uitsluitend gebruikt wordt voor de bereiding van pesticiden, zou volgens de informatie waarover ik momenteel beschik, in geen andere bedrijven in het Vlaamse Gewest aangewend worden. Hierover wordt evenwel nog door de bevoegde diensten van de AROL verder onderzoek ingesteld.

2. In het bedrijf NV Bayer moeten verschillende exploitatievoorwaarden en veiligheidsvoorschriften bij de produktie, het gebruik en de opslag van methylysocyanaat in acht genomen worden.

Ik zal de lijst van de technische veiligheidsvoorschriften schriftelijk aan het geachte lid overmaken. Het toezicht over dit bedrijf wordt thans uitgeoefend door de Administratie voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Over de betrokken installaties wordt door het bedrijf permanent toezicht uitgeoefend. Daarenboven voert de veiligheidsdienst van het bedrijf viermaal per jaar een grondige controle uit en daarbuiten is er een jaarlijks algemeen nazicht van de installaties door een onafhankelijk erkend keuringsorgaan.

Door de Administratie werd — zegt de technische inspectie — in mijn opdracht op donderdag 6 december 1984 een controle-onderzoek verricht. Op vrijdag 7 december 1984 heeft een delegatie van het Centrum tegen Lucht-

Lenssens

en Waterverontreiniging van Antwerpen, waaronder twee ambtenaren van de AROL, eveneens de inrichting bezocht.

Hierbij werd vastgesteld dat de exploitatievoorwaarden nageleefd worden. Ik wil hier nog het volgende aan toevoegen :

1. momenteel ligt de produktie van methylosocynaat stil ; vóór midden januari 1985 wordt geen produktieherhvatting gepland ;

2. de twee vaste bovengrondse opslag-tanks van elk 20 m³ zijn leeg ;

3. er wordt geen uitvoer van methylosocynaat in vaten naar het buitenland meer gepland.

3. Het toezicht op de als gevaarlijk, ongezond of hinderlijk ingedeelde inrichtingen, wordt geregeld in Titel 1 van het Algemeen Reglement van de Arbeidsbescherming (ARAB). Het toezicht over de naleving van de exploitatievoorwaarden van de eerste-klasse inrichtingen, waaronder het bedrijf Bayer ressorteert, is hierbij toevertrouwd aan de technische ambtenaren van het bevoegde Ministerie.

In het ontwerp-decreet betreffende de milieuvergunningen, dat ik onlangs bij de Vlaamse Raad heb ingediend, wordt in de mogelijke uitbreiding van het toezicht over sommige eerste-klasse inrichtingen door de Burgemeester voorzien.

4. Het transport van gevaarlijke goederen is geen geregionaliseerde materie. Hiervoor is de nationale overheid, en in dit geval de Minister van Verkeerswezen bevoegd.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Dringende vraag van de heer H. Van Rompaey tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over de samenstelling van het gemeentelijk begrotingsontwerp

De Voorzitter : Aan de orde is de dringende vraag van de heer Hugo Van Rompaey tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over de samenstelling van het gemeentelijk begrotingsontwerp.

De heer Van Rompaey heeft het woord.

De heer H. Van Rompaey (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, in zijn omzendbrief voor de begroting van 1984 schrijft de Waalse Minister belast met het toezicht over de lokale besturen : „De tabel met het detail van wedden en vergoedingen zal echter niet gevoegd worden bij het begrotingsontwerp dat wordt overhandigd aan de gemeenteraadsleden en zulks omwille van evidente redenen van discretie. De gemeenteraadsleden beschikken evenwel over het recht deze ter plaatse te consulteren.”

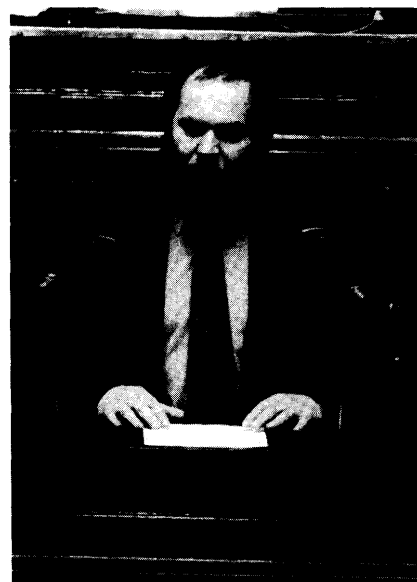
Anderzijds zou onder meer het Provinciebestuur van Antwerpen van mening zijn dat bedoelde weddetabel aan de raadsleden wel moet bezorgd worden.

Mijn vraag is : moet, na de wijziging van artikel 70 van de gemeentewet door de wet van 14 juli 1983, aan de gemeenteraadsleden samen met de begroting de tabel overhandigd worden die het detail weergeeft van de wedden en lonen van het gemeentepersoneel ?

De Voorzitter : Minister Galle heeft het woord.

Minister M. Galle (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik kan het geachte lid medelen dat het artikel 70 van de gemeentewet geen enkele interpretatie toelaat betreffende de verplichting van het gemeentebestuur, dat de begrotingsontwerpen die aan de gemeenteraadsleden worden besteld dezelfde dienen te zijn als deze die aan de toezieende overheid worden toegestuurd, met inbegrip van de volledige loonlijsten.

Wat de verwijzing van het geacht lid naar het standpunt van de heer Gemeenschapsminister van het Waalse Gewest betreft, het komt mij niet toe de onderrichtingen te beoordelen die slechts gelden voor een Gewest waar-

De heer D. Vervae (VU) ondervraagt Minister J. Lenssens (CVP) over de toekenning van studietoelagen

over ik geen enkele bevoegdheid uitoefen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Dringende vraag van de heer D. Vervae tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de ongerustheid die bij vele ouders is gerezen omtrent het al dan niet toekennen van een reeds aangevraagde studietoelage naar aanleiding van onverwachte wijzigingen in het gezinsinkomen

De Voorzitter : Aan de orde is de dringende vraag van de heer Vervae tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de ongerustheid die bij vele ouders is gerezen omtrent het al dan niet toekennen van een reeds aangevraagde studietoelage naar aanleiding van onverwachte wijzigingen in het gezinsinkomen.

De heer Vervae heeft het woord.

De heer D. Vervae (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, werkloosheid is een feitelijk gegeven, doch de juridische gevolgen van deze toestand gaan soms ver.

Nemen we de wetgeving betreffende het toekennen van studietoelagen, in de volksmond studiebeurzen genoemd, dan komen we tot een relevante vraag.

Volgens de gegevens verstrekt door uw diensten moet voor het bekomen van een studietoelage, bijvoorbeeld voor het school- en academiejaar 1984-1985, het netto belastbaar inkomen van 1982 vermeld worden, ofwel het vermoedelijk inkomen van 1984 wanneer het inkomen verminderd is door bepaalde omstandigheden.

Het is dus best mogelijk dat krachtens de toepassing van de wet op de langdurige werkloosheid één van beide partners wordt uingesloten van de werkloosheidsuitkeringen. Het netto belastbaar inkomen van 1984 zal dan metterdaad verminderd zijn.

Vandaar mijn vraag : wordt met de plotse daling van het inkomen ten gevolge van werkloosheid of uitsluiting van werkloosheidsuitkeringen, ontstaan na het indienen van de aanvraag, rekening gehouden bij de behandeling van de dossiers en op welke wijze ?

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, indien zich onverwachte wijzigingen in het gezinsinkomen voordoen, wordt er, in het voordeel van de kandidaat, rekening gehouden met het vermoedelijk inkomen van het kalenderjaar, waarin het betrokken academiejaar begint.

Deze uitzonderingsmaatregel is uitdrukkelijk bepaald in artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Executieve betreffende de studietoelagen voor hoger onderwijs. Dit artikel zegt wel, dat met de feiten, die een vermindering van het inkomen met zich brengen, slechts rekening kan worden gehouden indien zij zich voordoen uiterlijk 31 december van het betrokken academiejaar.

Zelfs indien alle gegevens niet beschikbaar zijn, en het aanvraagformulier dus nog niet volledig kan worden ingevuld, moet het toch in ieder geval worden opgestuurd voor 31 oktober. Aanvullende gegevens kunnen eventueel later worden opgestuurd. Bij ontstentenis van een aanslag voor het betrokken jaar, wordt er voorlopig rekening gehouden met het inkomen, zoals dit blijkt uit attesten van werkgevers, diensten of instellingen.

Het definitief bedrag van de studietoelage die aanvankelijk voorlopig berekend werd, wordt vastgesteld door middel van de berekeningsnota die is afgeleverd door de Administratie van Directe Belastingen.

Alle directies van alle scholen en van alle PMS-centra krijgen telkenjare via omzendbrief, de nodige informatie en verduidelijkingen. Betrokkenen kunnen daar steeds terecht voor nadere uitleg.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Dringende vraag van mevrouw W. Demeester-De Meyer tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de aan Union Carbide verleende vergunning voor de vestiging van een opslagplaats van scheikundige producten op het grondgebied Zoersel-Malle

De Voorzitter : Aan de orde is de dringende vraag van mevrouw Demeester-De Meyer tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de aan Union Carbide verleende vergunning voor de vestiging van een opslagplaats van scheikundige producten op het grondgebied Zoersel-Malle.

Mevrouw Demeester-De Meyer heeft het woord.

Mevrouw Demeester-De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het is duidelijk dat in de Kempen enige ongerustheid is ontstaan door de berichtgeving in verband met een

exploitatievergunning verleend aan Union Carbide in de oude gebouwen van de gewezen Meubelfabrieken De Kempen.

Inderdaad werd aan Union Carbide door de Bestendige Deputatie van de Provincieraad van Antwerpen een exploitatievergunning uitgereikt om een opslagplaats van scheikundige producten, waaronder een aantal toxische stoffen, te vestigen in de oude gebouwen van de Meubelfabrieken De Kempen, gelegen op de grens Zoersel-Malle.

Kan de Minister in dit verband antwoorden op de volgende vragen ?

1. Wanneer werd de exploitatievergunning uitgereikt ? Tegen deze vergunning werd beroep ingesteld. Door wie ?

2. Geeft deze vergunning de mogelijkheid, niettegenstaande er beroep werd ingesteld bij de Vlaamse Executieve, het bedrijf te exploiteren ?

3. Hoever staat het onderzoek van het beroep ?

4. Welke stappen onderneemt de Minister om de grond van het beroep ten spoedigste te beoordelen ?

5. Welke is de te volgen procedure ?

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik heb de eer het geachte lid het volgende mee te delen.

1. De exploitatievergunning werd op 26 april 1984 verleend aan de NV Union Carbide voor een opslagplaats te Malle. Door het comité „Beter Leefmilieu Malle” werd op 29 mei 1984 beroep aangetekend.

2. Volgens artikel 13 van Titel I van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming schorst het beroep de beslissing waartegen wordt ingegaan niet.

3. Het beroepschrift werd na ontvangst aan de bevoegde Administratie, in casu de Administratie van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, voor onderzoek overgemaakt.

Lenssens

Het beroep werd bovendien overeenkomstig de reglementaire voorschriften aan het Gemeentebestuur betekend door bemiddeling van de Gouverneur der Provincie en ter kennis gebracht aan de belanghebbenden. Het dossier is thans nog in onderzoek bij hogergenoemde Administratie.

4. De Administratie heeft mij bericht dat het onderzoek praktisch afgesloten is. Er worden geen andere adviezen meer ingewacht.

Ik verwacht erlang het verslag van de Administratie, waarna ik spoedig een beslissing kan en zal nemen.

5. De eindbeslissing wordt vervolgens binnen de twee weken aan het Gemeentebestuur betekend door bemiddeling van de Gouverneur van de Provincie en eveneens aan de belanghebbenden ter kennis gebracht.

6. Een hoorzitting is bij de behandeling van beroepen tegen beslissingen van de Bestendige Deputatie, die exploitatievergunningen zou hebben verleend of geweigerd, niet voorgeschreven in het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming. Dit is wel voorzien in het ontwerp van decreet inzake de milieuvergunningen dat bij de Vlaamse Executieve werd neergelegd.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

VRAAG (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer D. Vervae tot de heer M. Galle, **Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over het taalgebruik van de bestuurders**

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vervae tot de heer Galle, **Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over het taalgebruik van de bestuurders.**

De heer Vervae heeft het woord.

De heer D. Vervae (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, wat de gedegen kennis van het Nederlands en een zuiver taalgevoel betreft, schieten onze bestuurders in het algemeen te kort.

Wij zijn geen geitenharensokkendragers, maar als we in streken komen langs „omleidingen”, over de „Steenweg op Bergen” of de „Steenweg naar Aalst”, dan denken we altijd aan het leerrijke verhaal van de Chinese wijsgeer Confucius.

Toen een leerling van Confucius hem vroeg wat hij eerst zou doen indien men hem verzocht een land te besturen, gaf hij ten antwoord : de taal zuiveren. De leerling was hierover zeer verbaasd. Maar Confucius verklaarde zijn gezegde als volgt : „Als de taal niet zuiver is, dan is wat men zegt, niet hetzelfde als wat men bedoelt; als wat gezegd is, niet is wat men bedoelt, dan blijven de dingen die men moet doen, ongedaan; en als deze ongedaan blijven, gaan moraal en kunsten achteruit, het recht verdwaalt en de mensen geraken in een hopeloze verwarring. Vandaar dat men moet leren precies te zeggen wat men bedoelt. Dit is van het hoogste belang”.

Nu mijn vragen of Minister Galle, die tevens taalgeleerde is, Confucius achterna :

1. zijn ondergeschikte besturen richtlijnen zal geven waarin de **hoofdzakelijkste moeilijkheden en bijzonderheden van ons taaleigen worden aangegeven, onder andere bij bewegwijzering en straatbenaming ;**

2. in de toekomst aanbevelingen zal geven, bijvoorbeeld via de media, die de bestuurders ertoe aanzetten een algemeen en verzorgd Nederlands te gebruiken, zowel in de gesproken als in de geschreven taal ?

De Voorzitter : Minister Galle heeft het woord.

Minister M. Galle (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, de heer Vervae draait de dolk in de wonde. Alhoewel elke Minister moet zorgen voor het juiste gebruik van de talen, wat ik ook doe en zal blijven doen, komt het mij echter niet toe te antwoorden op de vragen zoals zij door

het geacht lid worden gesteld.

Deze vragen hebben geen betrekking op de aan de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden toegewezen bevoegdheden, meer bepaald het administratief toezicht op gemeenten en provincies.

Zij gaan wel over aangelegenheden die onder de rubriek „bescherming en luister van de taal vallen”, zoals bedoeld bij artikel 59bis § 2, 1” van de Grondwet. Mijn collega, de heer Poma is, als Gemeenschapsminister van cultuur, hiervoor bevoegd.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET waarbij voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985 — 12-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet waarbij voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Olivier, verslaggever, heeft het woord.

De heer M. Olivier (verslaggever) : Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar het geschreven verslag.

De Voorzitter : Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet waarbij voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het be-

Voorzitter

grotingsjaar 1985.

1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Onverminderd de bevoegdheid van de Raad om zelfstandig op te treden als ordonnateur inzake het krediet ingeschreven onder artikel 01.01.01 van Sectie 01 van Titel 1, worden ten behoeve van de Vlaamse Executieve, met betrekking tot de werkingskosten van de organen en de diensten van de Vlaamse Gemeenschap voorlopige kredieten geopend welke in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985 :

- a) lopende uitgaven :
– niet-gesplitste kredieten : 908,3 miljoen frank ;
– ordonnanceringskredieten : 47,0 miljoen frank ;
- b) kapitaaluitgaven :
– niet-gesplitste kredieten : 15,1 miljoen frank.

De desbetreffende uitgaven worden opgesomd onder de titels I en II van de tabel gevoegd bij het decreet van 10 februari 1984 houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984. Zij worden er aangeduid met code 01 in de vijfde en de zesde stand van het artikelnummer.

Met betrekking tot de werkingskosten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap worden onderstaande voorlopige kredieten geopend, welke in mindering komen van de globale voorlopige kredieten voor de artikels met code 01 en tijdens het begrotingsjaar 1984 aan te rekenen op art. 12.19.01 van Sectie 20 :

- art. 12.01.01 : 1.000.000 frank
- art. 12.02.01 : 30.000.000 frank
- art. 12.03.01 : 15.000.000 frank
- art. 12.04.01 : 1.000.000 frank
- art. 12.05.01 : 20.000.000 frank
- art. 12.06.01 : 50.000.000 frank
- art. 12.07.01 : 8.000.000 frank.

– **Aangenomen.**

Artikel 2

Met betrekking tot de bevoegdheden verleend in artikel 59bis van de Grondwet worden ten behoeve van de Vlaamse Executieve voorlopige kredieten geopend welke in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985 :

- a) lopende uitgaven :
– niet-gesplitste kredieten : 6.525,2 miljoen frank ;
– ordonnanceringskredieten : 3,4 miljoen frank.
- b) kapitaaluitgaven :
– niet-gesplitste kredieten : 770,6 miljoen frank
– ordonnanceringskredieten : 361,3 miljoen frank.

De desbetreffende uitgaven worden opgesomd onder de titels I en II van de tabel gevoegd bij het decreet van 10 februari 1984 houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984. Zij worden er aangeduid met code 02 in de vijfde en de zesde stand van het artikelnummer.

– **Aangenomen.**

Artikel 3

Met betrekking tot de bevoegdheden verleend in artikel 107quater van de Grondwet worden ten behoeve van de Vlaamse Executieve voorlopige kredieten geopend welke in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985 :

- a) lopende uitgaven :
– niet-gesplitste kredieten : 3.442,6 miljoen frank ;
– ordonnanceringskredieten : 12,9 miljoen frank ;
- b) kapitaaluitgaven :
– niet-gesplitste kredieten : 2.124,7 miljoen frank ;
– ordonnanceringskredieten : 1.624,0 miljoen frank.

De desbetreffende uitgaven worden opgesomd onder de titels I en II van

de tabel gevoegd bij het decreet van 10 februari 1984 houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984. Zij worden er aangeduid met code 03 in de vijfde en de zesde stand van het artikelnummer.

– **Aangenomen.**

Artikel 4

Zijn van 1 januari 1985 af toegestaan, de vastleggingen betreffende de nieuwe verplichtingen waarvoor de toelating wordt aangevraagd onder Titel I – Lopende uitgaven (gesplitste kredieten) en Titel II – Kapitaaluitgaven (gesplitste kredieten) voor het begrotingsjaar 1985.

– **Aangenomen.**

II. BEPALINGEN IN VERBAND MET DE BEVOEGDHEDEN VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP HAAR VERLEEND BIJ ARTIKEL 59bis VAN DE GRONDWET

Artikel 5

Door bemiddeling van de Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg en van de Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid wordt het Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen gemachtigd de verbintenis aan te gaan tot het betalen op de vervaldag, van de interest en de aflossing binnen een termijn van ten hoogste twintig jaar, van leningen door het Gemeentekrediet van België toegestaan ter vervanging van de toelagen bedoeld in artikel 6 van de wet van 6 juli 1973 tot wijziging van die van 23 december 1963 op de ziekenhuizen.

Tijdens de eerste 3 maanden van 1985 mogen de verbintenissen gesloten door de Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid gaan tot een totaalbedrag aan leningen van 110.000.000 frank ; deze gesloten door de Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg tot een totaalbedrag aan leningen van 60.000.000 frank.

– **Aangenomen.**

Voorzitter

Artikel 6

De Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg wordt ertoe gemachtigd namens de Gemeenschap de verbintenis aan te gaan tot betalen op de vervaldag, aan de gewestelijke en lokale besturen, van de interest en de aflossing binnen een termijn van ten hoogste 20 jaar van leningen door het Gemeentekrediet van België toegestaan, ter vervanging van de toelage aan de ondergeschikte openbare besturen voor uitvoering van werken die onder zijn hoog toezicht staan. Deze verbintenissen mogen voor de eerste 3 maanden van 1985 gaan tot een totaal aan leningen dat niet meer mag belopen dan 40.000.000 frank.

— **Aangenomen.**

III. BEPALINGEN IN VERBAND MET DE BEVOEGDHEDEN VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP HAAR VERLEEND BIJ ARTIKEL 107QUATER VAN DE GRONDWET

Artikel 7

De Gemeenschapsminister van Huisvesting wordt ertoe gemachtigd in naam van de Vlaamse Gemeenschap de verbintenis aan te gaan op de vervaldag en binnen een maximumtermijn van tien jaar aan de financiële instellingen de intresten en de delging te betalen van de bedragen die zij voor rekening van de Vlaamse Gemeenschap aan de bouwers en de kopers van volkswoningen en aan hen die hun woning saneren, verbeteren en aanpassen, betaald hebben als premies of als verminderingen van de intrest.

Deze verbintenissen mogen voor de eerste 3 maanden van 1985 een totaal bedrag aan premies van 600.000.000 frank niet overschrijden.

— **Aangenomen.**

Artikel 8

Met betrekking tot het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie van Titel IV van de tabel

gevoegd bij voormeld decreet worden voor het jaar 1985 nieuwe vastleggingsmachtigingen verleend tot beloop van 1.693.000.000 frank voor de sector „Economische Expansie, Handel en Nijverheid,„ en tot beloop van 407.000.000 frank voor de sector „Economische Expansie, KMO”.

— **Aangenomen.**

Artikel 9

Met betrekking tot het artikel 60.05.03.A, Sectie 75, Deel II van Titel IV, — Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie, van de tabel gevoegd bij voormeld decreet worden voor de eerste 3 maanden voor het jaar 1985 nieuwe vastleggingsmachtigingen verleend tot beloop van 30.000.000 frank voor de sector „Infrastructuur”. Het bedrag van de tussenkomsten in verband met Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling, te vereffenen tijdens het begrotingsjaar 1985, wordt bij voornoemd bedrag gevoegd.

— **Aangenomen.**

Artikel 10

Met betrekking tot artikel 60.09.03.A, Sectie 76, Deel II van Titel IV, — Fonds bestemd voor de strijd tegen de hinder (geluid en luchtverontreiniging) van de tabel gevoegd bij voormeld decreet worden voor de eerste 3 maanden van 1985 nieuwe vastleggingsmachtigingen verleend tot beloop van 3.000.000 frank.

— **Aangenomen.**

Artikel 11

Met betrekking tot artikel 60.35.03.A, Sectie 75, Deel II van Titel IV, van de tabel gevoegd bij voormeld decreet, worden voor de eerste 3 maanden van 1985 vastleggingsmachtigingen verleend tot beloop van 15.000.000 frank.

— **Aangenomen.**

Artikel 12

De Gemeenschapsminister van Huis-

vesting wordt ertoe gemachtigd de hieronder vermelde instellingen toe te laten voor de eerste 3 maanden van 1985 verbintenissen aan te gaan tot het naast elke instelling aangegeven bedrag in het kader van de sociale huisvesting :

- de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting : 680.000.000 frank ;
- de Nationale Landmaatschappij : 740.000.000 frank ;
- het Vlaams Woningfonds voor de Grote Gezinnen : 760.000.000 frank.

— **Aangenomen.**

Artikel 13

De Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, worden ertoe gemachtigd, namens het Gewest, de verbintenissen aan te gaan tot het betalen op de vervaldag aan de gewestelijke en lokale openbare besturen, van de intrest en de aflossing, binnen een termijn van ten hoogste 20 jaar, van leningen door het Gemeentekrediet van België toegestaan ter vervanging van de toelagen aan de ondergeschikte besturen voor de uitvoering van werken die vermeld zijn in artikel 2 § 1, V en VI van het besluit van de Regent van 2 juli 1949, gewijzigd door latere Koninklijke Besluiten en bij artikels 3, 4 en 5 van het Koninklijk Besluit van 23 juli 1981. Die verbintenissen mogen voor de eerste 3 maanden van 1985 gaan tot een totaal aan leningen dat niet meer mag belopen dan 462.250.000 frank.

— **Aangenomen.**

Artikel 14

Met betrekking tot het artikel 41.01.03, Sectie 70 van Titel 1, wordt de Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid ertoe gemachtigd om door het Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw (IWONL) toelageverbintenissen te laten aangaan voor onderzoeken in de nijverheid, tot beloop van 72.700.000 frank.

Voorzitter

— **Aangenomen.**

Artikel 15

Met betrekking tot het artikel 66.10.03.A, Sectie 70, Deel II van Titel IV, Fonds bestemd voor het toekennen van subsidies en terugvorderbare voorschotten voor de vervaardiging van prototypes en voor navorsingen inzake gevorderd technologisch onderzoek, worden voor de eerste 3 maanden van 1985 vastleggingmachtingen verleend voor een totaal bedrag van 138.300.000 frank.

— **Aangenomen.**

IV. ANDERE BIJZONDERE BEPALINGEN

Artikel 16

Elke verbintenis, aan te gaan krachtens de artikelen 6 tot en met 11 en 13 wordt onderworpen aan het visum van de Controleur der Vastleggingen en aan het Rekenhof.

Voor de tiende van iedere maand legt de Controleur der Vastleggingen aan het Rekenhof een in drievoud opgemaakte lijst met de verantwoordingsstukken voor, die eensdeels het bedrag vermeldt van de vastleggingen die tijdens de afgelopen maand geïseerd werden, en anderdeels, het bedrag aangeeft van de vastleggingen die geïseerd werden sinds het begin van het jaar.

— **Aangenomen.**

Artikel 17

De machtigingen die het voorwerp uitmaken van dit decreet mogen niet aangewend worden tot lopende en kapitaaluitgaven, vroeger niet toegelaten door de Wetgevende of Decreterende Macht.

— **Aangenomen.**

Artikel 18

De Schatkist wordt ertoe gemachtigd

voorschotten toe te staan wanneer de verrichtingen in verband met de rekeningen 87.09.03.00.B en 87.09.05.00.B van de sectie „Thesaurieverrichtingen” — bezoldigingen en andere uitgaven te betalen door de Centrale Dienst der Vaste Uitgaven voor rekening van de Rij kspychiatrische inrichtingen, respectievelijk Rekkem en Geel, een debettoestand van die rekeningen veroorzaken.

Artikel 19

De Schatkist is gemachtigd voorschotten toe te kennen wanneer de rekeningen van fondsen, die het voorwerp uitmaken van de artikels 60.21.03.A, 60.28.03.A en 60.32.03.A van de Sectie 80 — Huisvesting, van Titel IV, van de tabel gevoegd bij voornoemd ontwerp van decreet, zich in debettoestand bevinden.

— **Aangenomen.**

Artikel 20

Onderstaande artikelen, voorzien bij artikel 8 van het decreet van 10 februari 1984 houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984, mogen tijdens de eerste 3 maanden van het begrotingsjaar 1985 geen uitgaven dekken met betrekking tot vorige dienstjaren : art. 12.01.02 en art. 12.01.03 van alle secties van de begroting.

Artikel 21

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1985.

— **Aangenomen.**

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 6 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Olivier, verslaggever, heeft het woord.

De heer M. Olivier, verslaggever (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, waarde collega's, de Commissie van financiën en begroting heeft op een uitvoerige wijze de middelenbegroting 1985 besproken.

Na de inleidingen van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve en de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting had een ruime algemene bespreking plaats.

De middelen worden geraamd op 80.336,3 miljoen frank en de uitgaven op 81.635,5 miljoen frank (57.849,8 miljoen frank lopende en 23.785,7 miljoen frank kapitaalsuitgaven) zodat het globale begrotingstekort 1.299,2 miljoen frank bedraagt.

De middelen omvatten 8 posten.

1. De wettelijke dotatie 67.420,8 miljoen frank. Dit bedrag wordt bereikt door de toepassing van een verhoging met 6,5 % van het bedrag van de aangepaste dotatie van 1984.

2. Dotatie voortvloeiend uit de gedeeltelijk regionalisering van het prototypefonds, twee derde, en IWONL, een derde, voor een bedrag van 320,4 miljoen frank.

3. Middelen uit *ristorno's* voor een totaal bedrag van 7.046,1 miljoen frank verdeeld over drie aspecten :

a. het wettelijke minimumbedrag ingevolge de wet van 9 augustus 1980 : 1.745,6 miljoen frank ;

b. bij komend bedrag ingevolge de wet

Olivier

van 5 maart 1984 : 1.575,6 miljoen frank ;

c. bedragen ter compensatie van overdracht van personeel of bevoegdheden van traditionele departementen naar de Vlaamse Gemeenschap : 3.724,9 miljoen frank.

4. Eigen ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap : 300 miljoen frank ;

5. Betaling van de saldi uit het verleden, wet van 5 maart 1984 : 1.557,2 miljoen frank ;

6. Terugbetaling door de Staat : 236,4 miljoen frank ;

7. Terugbetaling door WZK en VWZ : 20 miljoen frank ;

8. Extra ontvangsten uit overgedragen successierechten, wet van 5 maart 1984 : 2.874,9 miljoen frank ;

9. Ontvangsten uit specifieke fondsen die ook teruggevonden worden op Titel IV van de uitgavenbegroting : 380,5 miljoen frank.

De uitgavenbegroting zal later uitvoerig worden besproken en wordt momenteel in de afzonderlijke Commissies behandeld. Zoals de Ministers het bij de bespreking in de Commissie hebben gedaan, lijkt het mij toch aangewezen een synthese te geven ten einde het begrotingstekort met kennis van zaken te bespreken.

Aanvankelijk werden, op basis van een ongewijzigd beleid en een investeringsprogramma voor 1985 gelijk aan het initieel programma van 1984, de uitgaven geraamd op 92 miljard frank. Dit zou een tekort hebben te weeggebracht van 12 miljard frank.

Om het begrotingstekort terug te dringen tot op het niveau zoals het vandaag voorligt, werden verschillende maatregelen genomen :

1. Het reduceren van het investeringsprogramma tot 70 procent van het initieel programma 1984, dit wil zeggen 19,1 miljard frank in 1985 ten opzichte van 27,3 miljard frank in 1984.

2. Algemene vermindering van de werkingskosten en meer specifieke

bezuinigingen in sommige instellingen zoals de BRT, het CGICS, het bibliotheekwezen en andere.

3. Maatregelen in de sector van de economische expansie door een wijziging in de steunverlening en de spreiding van de uitbetaling van de kapitaalpremies over 4 jaar.

4. Maatregelen in de sector van de sociale huisvesting door de niet-inschrijving van de vereiste kredieten voor de aflossing van vervallen leningen van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting ten belope van 4.411,2 miljoen frank.

Het verschil tussen inkomsten en uitgaven wordt op 1.299,2 miljard frank begroot, wat neerkomt op 1,6 procent van de globale middelen waarover de Vlaamse Gemeenschap in 1985 kan beschikken. Terloops kan gewezen worden op de maatregelen van 10 oktober 1984, teneinde aan de voorziene sanctionering te ontkomen van de wet van 5 maart 1984 inzake overschrijding van de toegelaten debetpositie.

Deze maatregel bestond er onder meer in het initieel investeringsprogramma voor 1984 te beperken tot 85 procent, met andere woorden een vermindering van 15 procent.

Uit de inleidingen en begeleidende commentaren van de beide Ministers onthouden we verschillende zaken die ook in de algemene bespreking beaamd of nog scherper uitgesproken werden.

1. De nationale Regering komt haar verbintenissen niet na : onder meer inzake de *ristorno's* bepaalden de wetten van 8 en 9 augustus 1980 dat, na 5 jaar, het aandeel van de *ristorno's* gelijk zou zijn aan dit van de dotaties. De stijging van de *ristorno's* is niets anders dan een compensatie voor de overheveling van de opdrachten aan de Vlaamse Gemeenschap. De toegekende middelen voor Vlaanderen bedragen 34.645,2 miljoen frank of 6.118,5 miljoen frank per inwoner waar de middelen in Wallonië 25.950,9 miljoen frank bedragen of 8.088,8 miljoen frank per inwoner.

2. Een reeks maatregelen van de Vlaamse Executieve komen uitsluitend

tend te n goede aan de Nationale Schatkist, onder meer de inspanningen inzake relance van de bouw zoals het optrekken van de bouwpremie tot 250.000 frank, waardoor de vruchten van de gedane inspanningen voor Vlaamse bouwers voor een groot stuk naar de Nationale Schatkist terugvloeien. Ook de inspanningen inzake de economische expansie komen in belangrijke mate ten goede aan de Nationale Schatkist.

3. De complexiteit van het financieringsmechanisme inzake sociale huisvesting doet de Vlaamse Gemeenschap meer pijn dan andere Gewesten.

4. Een reeks van financiële problemen zijn nog altijd niet opgelost, bijvoorbeeld de planschade, het aandeel van de Nationale overheid in de tussenkomst van de leninglast voor bouwen en verbouwen.

5. Het enig lichtpunt is dat de wet van 5 maart 1984 belangrijke meerontvangsten en minder uitgaven voor de Gewesten tot gevolg heeft gehad.

Ieder zal het met de Voorzitter van de Executieve en de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting eens zijn :

a. de Vlaamse Gemeenschap heeft te kampen met een structureel tekort ;

b. hierdoor wordt nog weinig ruimte gelaten voor een adequaat beleid en blijft de uitvoering van de beleidsverklaring in bepaalde gevallen dode letter.

Men heeft nochtans voldoende creativiteit aan de dag gelegd om met de schaarse middelen toch een efficiënt beleid te kunnen voeren.

Indien de middelen niet volstaan om de uitgaven te dekken kan men : ofwel leningen aangaan, ofwel de fiscale bevoegdheid benutten, ofwel inspanningen doen om de uitgaven te beperken.

Het siert de Vlaamse Executieve dat men deze laatste optie genomen heeft en niet de gemakkelijkste weg opgegaan is namelijk het leggen van nieuwe lasten.

Maar het is even belangrijk te onder-

Olivier

strepen dat men bij de uitgaven zoveel mogelijk vermeden heeft die sectoren aan te tasten die instaan voor het welzijn van diegenen in Vlaanderen die het moeilijk hebben in deze crisistijd, met name bejaarden, werklozen, minder-validen enzoverder.

Na een uitvoerige bespreking werden tenslotte de 7 artikelen en het geheel aangenomen met 9 stemmen bij 5 voor de aangelegenheden voorzien bij artikel 59bis van de Grondwet en met 8 stemmen tegen 5 voor de aangelegenheden voorzien bij artikel 107quater van de Grondwet.

De Voorzitter : De heer Van Elewycyk heeft het woord.

De heer J. Van Elewycyk (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in zijn inleidende uiteenzetting voor de bevoegde Commissie van de Vlaamse Raad zegde de Voorzitter van de Executieve, onder meer :

„De Vlaamse Regering wenst de problematiek van de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten duidelijk te stellen, hierbij uitgaande van onder andere volgende onbetwistbare vaststellingen :

— de prognose in verband met de evolutie van *ristorno's* en dotaties zoals gemaakt bij de totstandkoming van de wetten van 8 en 9 augustus 1980 voorzagen dat na vijf jaar het aandeel van de *ristorno's* vrijwel gelijk zou zijn aan dat van de dotaties. Deze prognose werd niet bewaarheid. Daarenboven is de nominale stijging van de *ristorno's* uitsluitend het gevolg van een overheveling van opdrachten aan de Vlaamse Gemeenschap”.

Hij voegde er, onder meer, aan toe : „Een aantal financiële problemen zijn tot op heden niet geregeld of zonder oplossing gebleven, bijvoorbeeld de planschade, aandeel van de Nationale overheid in de tussenkomst van de leningslast in verband met bouwen of verbouwen”.

De Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting van zijn kant zegde :

„— dat enkel de wettelijke dotaties werden aangepast aan de evolutie van de index der consumptieprijzen van de voorafgaande jaren, zoals in de wet voorzien ; — dat, buiten het deel van de *ristorno's* bestemd voor de financiering van overgeheven bevoegdheden en lasten, er sinds 1982 slechts een toename is geweest van de opbrengst van het verworven wettelijk minimum ten belope van 300 miljoen frank”.

Het is duidelijk : niemand is gelukkig met de uitvoering van het financiële luik van de wetten op de staats hervorming, noch met de middelen waarover de Vlaamse Gemeenschap in 1985 kan beschikken.

En deze middelen bepalen de politiek die kan — of moet — worden gevoerd. Deze middelenbegroting heeft voor gevolg dat alle Gemeenschapsministers lineair moeten inleveren voor hun gewone uitgaven in 1985 ; ze ligt aan de basis van de trieste vaststelling dat in 1985 de investeringsmiddelen slechts de helft zullen bedragen van wat oorspronkelijk voor 1982 voorzien was.

Weg, nieuwe initiatieven om in Vlaanderen de crisis te bestrijden, om het getij te doen keren, om te voldoen aan de vele behoeften op praktisch elk gebied.

Weg, eigen beleid van de Vlaamse Executieve.

De middelenbegroting die wij vandaag bespreken wordt voor 99 procent gevormd door kredieten die de nationale Regering vastlegt — en die ze einde juli al bekendmaakte, maanden vóór het formeel verplichte overleg met de vertegenwoordigers van de Executieven. Alleen al deze procedure maakt de eigen bevoegdheid van de Executieven tot een lachertje : protesteren helpt dan niet meer ; de échte beslissingen zijn op dat ogenblik reeds lang getroffen.

En echt masochistisch wordt het als men zich realiseert dat zes van de negen leden van de nu verontwaardigde Executieve deze vernederende behandeling zelf bij herhaling hebben goedgekeurd door achtereenvolgens in Kamer en Senaat hun goedkeuring

te hechten aan respectievelijk de Rijksmiddelenbegroting en de begroting der dotatiën aan Gemeenschappen en Gewesten.

Wie zich de debatten in het Nationale Parlement herinnert weet dat toen geweest werd — maar niet door de heren Poma en Buchmann, noch door hun politieke vrienden — op, onder meer, het reuzenprobleem gesteld door de financiering van de lasten uit het verleden voor de sociale huisvesting. Men zal zich ook herinneren dat te dier gelegenheid eveneens duidelijk werd gesteld — echter niet door de heer Geens, noch door de leden van zijn politieke familie — dat de morele verbintenissen, in 1980 bij de goedkeuring van de wetten op de staats hervorming aangegaan, niet worden nageleefd.

De klaagzangen die we vandaag zullen moeten aanhoren klinken dus vals.

Inderdaad, de voor Vlaanderen veel rechtvaardiger *ristorno's* zouden in 1985 ongeveer even groot moeten zijn als de dotaties. Stel even dat deze echte verbintenis door de nationale Regering — en haar meerderheid — inderdaad ook was uitgevoerd. Dan boekten wij vandaag, in deze middelenbegroting, een — gerechtvaardigde — méérontvangst van 40 à 60 miljard frank !

Geen deficit meer, maar een overschot. Een eigen fiscale politiek werd mogelijk — met stimulansen waar gewenst, met het ombuigen van activiteiten elders.

Een echte investeringsbegroting zou een op tewerkstelling gerichte relatie-politiek kunnen aanzwengelen. Een sociale politiek kon de gevolgen van de crisis opvangen of milderen. De toekomst kon, op velerlei gebied, beter worden voorbereid.

Een droombeeld, een luchtkasteel ? Helemaal niet — gewoon het naleven van morele overeenkomsten, gewoon een tikkeltje moed in het nationale Parlement volstonen. Maar precies daaraan ontbreekt het de leden van de meerderheid.

Het is natuurlijk geen nieuw feit dat

Van Elewyck

zich nu plots manifesteert. De symptomen zijn al enkele jaren bekend — om precies te zijn vanaf begin 1982.

Want de leden van de feitelijke politieke meerderheid in deze Raad steunen in Kamer en Senaat een regering die de staatshervorming terugdraait, die de wetten van augustus 1980 uitholt.

In 1980 besliste het nationale Parlement dat de provinciale fiscaliteit eerst moest worden bevroren en nadien afgebouwd. Die bepalingen zijn sedertdien door de CVP-PVV-meerderheid uit de gewone wet geschrapt.

In 1980 besliste het nationale Parlement dat de enorme vergoedingen wegens planschade zouden worden gefinancierd door een meerwaardebelasting op geherwaardeerd onroerend goed. De bepalingen inzake de meerwaardebelasting zijn door CVP en PW geschrapt; het Gewest blijft echter opgezaald met de lasten voor de vergoedingen wegens planschade.

In 1980 besliste het nationale Parlement dat de successierechten behoorden tot de ristorneerbare taksen en belastingen, waarover de Gewesten vrijelijk konden beschikken. Met de wet van 5 maart 1984 heeft de CVP-PW-meerderheid de successierechten uit deze lijst verwijderd; de opbrengst van deze belasting wordt de eerstvolgende jaren uitsluitend aangewend voor de financiering van de lasten uit het verleden; in een verdere toekomst zal deze vroeger toegewezen inkomenbron moeten dienen tot financiering van de onvermijdelijke tekorten in de zogenaamde nationale sectoren.

In 1980 werd de morele verbintenis aangegaan, dat binnen de vijf jaar de ristorno's even groot zouden zijn als de dotaties. De ristorno's bedragen nog geen 9 procent van onze middelen. De CVP-PW-meerderheid heeft ook deze maatregelen in het nationale Parlement goedgekeurd. Diezelfde meerderheid zal straks ongetwijfeld ook deze middelenbegroting stemmen.

Neen, klaagzangen zijn hier dus niet

gepast. Wel verontwaardiging. En een nuchtere, simpele vaststelling.

Verontwaardiging tegenover hen die, in Kamer en Senaat, precies het tegenovergestelde doen van wat ze in deze Vlaamse Raad belijden. Verontwaardiging omdat ze de staatshervorming verminken, leegzuigen, onmogelijk maken — met alle gevolgen vandien, ook de sociale, ook de politieke.

Een nuchtere, simpele vaststelling ten slotte. De rampenbegroting 1985 zal op geen enkel gebied de crisis helpen oplossen — integendeel. Ze zal de tewerkstelling niet bevorderen, noch de sociale nood milderen, noch bijdragen tot de culturele ontplooiing. Omdat de middelen er niet zijn? Helemaal niet: omdat een meerderheid onder de Vlaamse parlementsleden deze ons toekomstige middelen heeft geweigerd, ze zelf heeft weggestemd.

Dames en heren van de CVP en de PW: u hebt in Kamer en Senaat de middelenbegroting 1985 van de Vlaamse Gemeenschap verknoeid. U zult, in dit Vlaams Parlement, uw verantwoordelijkheid verder moeten dragen. Wij, Vlaamse socialistische, weigeren dit proforma document als een ernstige begroting te beschouwen — onze fractie zal dus tegenstemmen.

De Voorzitter: De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mijnheer de Minister, geachte collega's, mag ik voorafgaandelijk de verslaggever danken voor de getrouwe weergave van de commissiebesprekingen, waardoor het ons gemakkelijker wordt gemaakt een evaluatie te maken van de middelenproblematiek van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

Tevens wens ik mijn dank te uiten aan de bevoegde Gemeenschapsministers voor de overzichtelijke en leerrijke wijze waarop ze hun begroting in de Commissie hebben toegelicht, zij het dan eens te meer, met de gevoelens aan wie elkeen het adjectief zal toevoegen volgens zijn beleidssituatie binnen de Vlaamse Raad, moest vastgesteld worden dat men de toelichting

van de middelenbegroting voert vanuit een andere gezichtshoek.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik ga hier geen klaagzang zingen maar ik wil wel een realistische benadering geven van de middelenbegroting 1985 zoals die ons ter goedkeuring voorligt.

Ter gelegenheid van de opening van de zitting van de Vlaamse Raad, in oktober laatstleden, werd ik reeds in de gelegenheid gesteld om vanuit de PW-factie te onderstrepen dat het een gemeenplaats is te stellen dat voor niemand de verwachtingen van de staatshervorming 1980 werden ingelost. Noch voor diegenen die de staatshervorming hebben goedgekeurd, zeker niet voor diegenen die ze niet goedkeurden.

Deze loutere vaststelling mag nochtans geen aanleiding vormen om de staatshervorming 1980 zomaar in een negatief daglicht te stellen.

De afzonderlijke bespreking van de middelenbegroting biedt ons de gelegenheid om, na een periode van 3 jaar autonoom Vlaams beleid, een eerste aanzet te geven om na te gaan:

— welke middelen en mogelijkheden de staatshervorming 1980 ons tot nog toe geboden heeft;

— welke belemmeringen wij bij de uitvoering van de staatshervorming hebben ondervonden;

— welke remmen ons beletten onze Vlaamse autonomie volwaardig gestalte te geven.

Het bewijs, dat deze bekommernis bij elkeen onder ons leeft, wordt weerspiegeld in besprekingen die momenteel worden gevoerd onder de 4 fractieleiders van de Vlaamse Raad en die voorlopig resulteerden in de samenstelling van een werkgroep die tot doel heeft de „status questiones” die elke partij thans opstelt betreffende de staatshervorming 1980 te discussiëren.

In afwachting dat de resultaten van deze bepalingen kunnen veropenbaard worden, wens ik mij nu slechts te beperken tot een beoordeling van de middelen waarover het Vlaamse

Beysen

Gewest en de Vlaamse Gemeenschap in 1985 kunnen beschikken.

Geplaatst tegenover een algemene schaarheid van middelen, heeft de Vlaamse Executieve geopteerd voor een orthodoxe begrotingsbenadering en gestreefd naar een begrotingsevenwicht; optie waarin men quasi is geslaagd.

Het is een beleidsaanpak waarvoor we waardering opbrengen, ook al beseffen we dat zulks het voeren van een beleid dat vooral gericht moet zijn op het bevorderen van de werkgelegenheid, of het nu gaat over tewerkstelling in de economische sector of tewerkstelling in wat, ten onrechte „de zachte sector”, cultuur en welzijnssector, danig kan hinderen.

Maar we verkiezen de moeilijke weg, liever dan ons te laten misleiden door een gemakkelijkspolitiek, die erin bestaat leningen aan te gaan of een gewestelijke fiscaliteit in te stellen; een gemakkelijkspolitiek die een zware hypotheek legt op de toekomst.

Deze benadering doet ons evenwel niet de ogen sluiten voor het probleem van de middelenvoorziening, dat in alle duidelijkheid moet worden gesteld en waarvan de belangrijkste elementen zijn :

— problemen uit het verleden — waarom het ontkennen- die op een oplossing wachten, zoals bijvoorbeeld de planschade ;

— het niet realiseren van de voorziene ontwikkeling dotaties *ristorno*'s ;

— het niet beschikken over een fiscale „*return*” voor beleidsmaatregelen die door de Vlaamse Executieve worden getroffen en waarvan de financiële opbrengst uitsluitend ten goede komt aan de Belgische Schatkist.

Bij de beoordeling van deze drie basiselementen, die de problematiek van de middelenvoorziening inhouden, vertrek ik vanuit onze *basisstelling*, te weten dat de PW-fractie steeds pleit voor de volle uitwerking van de wetten van 8 en 9 augustus 1980, wat impliceert dat aan de Ge-

westen en Gemeenschappen de middelen moeten worden toegekend zoals wettelijk bepaald, om zodoende de Gewesten en Gemeenschappen in de mogelijkheid te stellen volwaardig te voldoen aan de verplichtingen die de uitvoering van de wetten oplegt.

Vanuit deze basisopstelling ervaren we dat op het vlak van de dotaties, als middelenbron, de wetgeving correct wordt toegepast. Daarentegen wordt vastgesteld dat de eerste stap die gezet werd inzake het overhevelen van bevoegdheden, betreffende 2 belangrijke hefbomen van het industrieel beleid, met name de IWONL en de prototypes, niet gevolgd werd door het consequent toepassen van de *overheveling* van de middelen, zoals voorzien in de wetten van 1980.

Men is, onder druk van tegengestelde opvattingen binnen de Gewesten, teruggekomen op het beginsel dat de overheveling van deze middelen zouden geschieden op basis van *ristorno*'s.

Het vormt een belangrijk signaal, dat onze voortdurende waakzaamheid vergt.

Nog belangrijker lijkt mij de vaststelling dat wij als regionale instelling met lede ogen moeten vaststellen dat een niet onbelangrijk deel van de uitgaven die wij doen, wel middelen doen toestromen naar de nationale Schatkist, maar geen „*fiscale return*” opleveren voor de eigen instellingen.

Hier stoten we op één van de onvolkomenheden van de staatshervorming 1980.

Vaststellen is één zaak; streven naar een oplossing eenandere.

Eenzijds staan we voor het permanent overleg met de nationale Regering waarbij wij onze belangen zo optimaal mogelijk moeten verdedigen; anderzijds voor de grondige evaluatie van de uitvoering van de staatshervorming 1980, waarvan ik verwacht dat de inspanningen die momenteel binnen de fracties van de Vlaamse Raad worden geleverd, zullen resulteren in mogelijkheden om de staatshervorming 1980 bij te sturen.

De PW-fractie zal, zich wel bewust

zijnde dat de middelenbegroting 1985 ons zal nopen tot beperkingen in de uitvoering van het beleid, deze begroting goedkeuren, vooral omdat ze een poging is om een consequent begrotingsbeleid te voeren. (*Applaus bij de PVV*)

De Voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, de feiten en gebeurtenissen die ons van dag tot dag overvallen verhinderen door hun veelheid een overzicht, inzicht en synthese. Bij het nadenken over deze middelenbegroting en de politieke context waarin ze werd gemaakt had ik een gevoel van grote teleurstelling. Het is de teleurstelling van de Vlaams-nationalist die merkt hoe de staatshervorming van 1980-81 werd uitgesteld en op een zijspoor werd gezet.

Het is politiek fout van illusies te hebben, het is politiek echter noodzakelijk van verwachtingen te koesteren en om het enigszins mooier te formuleren, het is politiek noodzakelijk van naar een droom toe te werken.

Ergens hadden wij de overtuiging dat die eerste Vlaamse Regering de spreuk van Gruuthuuse „Plus est en vous” zou waarmaken. Met enige emotionaliteit wil ik hier namens mijn fractie zeggen, en moet ik hier namens mijn fractie zeggen, emotionaliteit die volgens sommigen niet meer mag, het lijkt dan zo onvolwassen, dat de eerste Vlaamse Regering volgens ons heeft gefaald. Wij rekenen dit zwaar aan !

Wij zijn, heer Voorzitter van de Vlaamse Regering, een natie in wording. Door omstandigheden, de tragische loop van de geschiedenis, is de Vlaamse stam van het Nederlandse volk slechts zeer laat aanzijnpolitieke gestalte begonnen.

Er is een eeuw Vlaamse beweging noodzakelijk geweest, gebouwd op oneindig veel inzet en tegen grote machten in, om in 1982 een eerste Vlaamse Regering te krijgen.

Deze Regering was aan die Vlaamse

Van Grembergen

beweging, aan die duizenden Vlaamsgezinden uit alle filosofische, maatschappelijke en politieke gezindheden veel verplicht, die Vlaamse Regering was aan zichzelf veel verplicht.

Het besef echter dat deze Vlaamse Regering geschiedenis moest maken, heeft haar totaal ontbroken. Ik ben enigszins onrechtvaardig. Het ontbrak deze Regering in haar startperiode niet aan deze visie. De beleidsverklaring ademt een totaal andere mentaliteit.

Ik raad de collega's aan deze beleidsverklaring eens te herlezen en daaruit de conclusies te halen over de huidige feitelijke situatie. In elke bladzijde leest men het oproepen van verwachtingen, in elke bladzijde van de beleidsverklaring leest men de wil „geen kleine Regering te willen zijn, geen Regering van bekrompen huismeesters en rentmeesters” maar een Regering van en voor de Vlamingen.

Reeds de eerste alinea van uw beleidsverklaring situeert zeer duidelijk uw opdracht.

Ik citeer letterlijk : „De Vlaamse Gemeenschap staat nu voor de grote uitdaging : de tenuitvoerlegging van de wetten op de staatsvorming treedt in een nieuwe fase. De Vlaamse Gemeenschap moet nu haar eigen politieke gestalte uitbouwen”. Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, u noemt het zelf „een ambitieuze opgave die veronderstelt dat er een doelbewust streven is naar uitbreiding en versterking van bevoegdheden en middelen”.

Het lijkt wel de Volksunie zelf die hier aan het woord zou zijn. Maar, het is niet zo. Het is de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve.

Mijnheer Beysen, uw optimisme kan ik dan in genedele delen. U wilt niet aan de klagmuur staan maar u wilt ook de feiten niet erkennen en niet zien.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, elke nieuwe Regering van een nieuw land, begint met de terreinafbakening en de imago-opbouw. Vele regeringen van onafhankelijk geworden staten moesten zich op het technische vlak en achter de schermen la-

ten bijstaan door technici uit het vroegere verleden maar naar de buitenwereld toe, in de vormgeving en de uiterlijkheden waren het de autochtonen die de teugels in handen hadden. Ook in Vlaanderen mocht worden gehoopt dat de Vlaamse Regering aan staatsburgerzin en natieopbouw zou gedaan hebben.

Door alle waarnemers van ons politiek bestel in binnen- en buitenland wordt steeds betreurd dat er in dit land geen besef van verantwoordelijkheid bestaat ten opzichte van de Staat. Daar zijn vele verklaringen voor, gaande van vreemde overheersing tot volksvreemd gezag over de vijandige opstelling van de staatsmachine ten opzichte van de Vlaamse Gemeenschap.

In de politiek democratische opvattingen van de VU is de afwezigheid van burgerzin bij onze bevolking nooit als een gelukkig gegeven beschouwd. Het starten echter met een Vlaams Parlement en een Vlaamse Regering kon dit gebrek echter hebben opgevangen en hebben opgevuld.

Onze redenering is en blijft : is er geen Belgische burgerzin, er kon dan toch ten minste gewerkt worden aan Vlaamse burgerzin. Wij zouden voor deze evolutie niet getreurd hebben. Er was dan toch dat, gelukkig dat.

Men krijgt natuurlijk geen Vlaamse burgerzin als een geschenk uit de hemel. Daar moet iets voor gedaan worden, burgerzin is het gevolg van een geheel van omstandigheden, betrokkenheid van de burger bij een beleid, voorlichting van de burger bij een beleid, identificatie van de Vlaamse burger met de stellingen, houdingen, posities van de Vlaamse Regering, het zich terugvinden van de burger in zijn overheid.

Daar moet de overheid dus iets voor doen, daar moet de Vlaamse Regering dus iets voor doen.

Met enig cynisme haal ik de zin van de beleidsverklaring aan van de Vlaamse Executieve over de Vlaamse identiteit : „die een tot ver buiten de grenzen reikende realiteit moet worden, herkenbaar en erkenbaar door de wereld,..

CVP-fractievoorzitter G. Verhaegen (links) en SP-fractievoorzitter J. Van Elewyck (rechts)

Van Grembergen

Het is goed en knap dat buiten de grenzen te willen doen, maar waarom niet begonnen binnen de grenzen ?

Aan de Voorzitter van de Vlaamse Regering moet ik toch zeggen dat het hem niet heeft ontbroken aan gelegenheden om deze Vlaamse burgerzin gestalte te geven, te sensibiliseren en te boetseren. Met enige weerzin spreek ik hier over het geval Happart. In de brede politieke opinie in Vlaanderen wordt deze man afgekeurd en onwaardig bevonden, over de verschillen van politieke keuze heen, of het nu gaat om de volkse socialist uit Gent van de „Muide” of van de wijk „De Brugse Poort” te Gent over de matte en gefatteerde liberaal van een miljoenenkwartier in Brasschaat over de enigszins jansenistische CVP-er tot de pure intellectualistische koele nationalist, allen vonden en vinden een figuur als Happart onaanvaardbaar.

Een Vlaamse Regering moet dit weten, de Vlaamse Regering wist dit. Het Vlaamse Parlement moest dit weten, het Vlaamse Parlement wist dit.

Ik zou eens willen weten of deze man benoemd zou zijn geworden als onze Vlaamse Eerste Minister bekleed met de macht van zijn functie en unaniem gesteund door zijn Vlaamse bevolking krachtdadig neen had gezegd, dit in een politieke tribune voor de radio's had gezegd, dit als een casus belli naar boven had gespeeld of deze Happart burgemeester zou zijn geworden.

De heer O. Van Ooteghem : Hij wacht op de veertien dagen van Van den Brande !

De heer P. Van Grembergen : Denkt u dat u geen gevoel van Vlaamse burgerzin rondom u zou gekregen hebben, eindelijk iemand uit Vlaanderen die spreekt voor Vlaanderen ?

Mijnheer de Voorzitter, u bent te goed belezen en gevormd om niet te weten hoe belangrijk symbolen in een Gemeenschap zijn. Daarmee wil ik niet zeggen dat symbolen alles zijn maar zij betekenen oneindig veel in een gemeenschap. Dat weet u zeer goed. U moet dus beseffen hoe belangrijk uw signaalfunctie had kun-

nen zijn in deze funeste politieke affaire.

Ik ken de weerlegging, ze loopt de spuitgaten uit. Het zou niet onze bevoegdheid zijn, de bal lag bij de centrale Regering, de Vlaamse Ministers en de centrale Regering moeten de zaak maar klaren. Dit is een politieke doodoener.

De gehele zaak Happart was ontspoord. Het is een zuiver politiek machtsspel waar vanuit Vlaanderen geen tegenmacht is gespeeld en geen tegenmacht is gebruikt.

U hebt gezwegen, u bent door de knieën gegaan, u hebt u politiek onmondig verklaard, u hebt u in deze zaak niet gedragen als de politieke gezagdrager van en over Vlaanderen, maar ook niet als de verwoorder van de politieke moraliteit. Voor ons, nationalist, bestaat dit laatste begrip.

Kan u zich inbeelden welke begripsvorming de publieke opinie heeft over de Vlaamse instellingen als zoiets in Vlaanderen, in een Vlaamse gemeente kan? Walen doen dat anders, van de zogezegd snullige Nothomb tot de lucide Gol en de koele schaakspeler Spietaels. Hoe zou de Vlaamse burgerzin dan moeten groeien ?

Natievorming gaat gepaard met enige trots of met gebeurtenissen die tot voldoening of enige trots aanleiding geven. Niets van dit alles, de Vlaamse Executieve en haar meerderheid gaven ons op dat vlak, net als de centrale Regering met zijn helft Vlaamse Ministers, slechts redenen tot schaamte.

De Vlaamse Regering die in politieke discussies een houvast moest zijn voor de eigen Gemeenschap was in werkelijkheid een strohalm en niet eens een vijgeblad om onze schaamte achter weg te steken.

Het heeft u ook niet ontbroken aangelegenheden om in verband met de provinciale hervormingen van Nothomb enige richtlijnen te geven aan de Vlaamse parlementsleden.

Niet weinigen zijn het erover eens dat de centrale Minister van Binnenlandse Zaken op een sluwe en perfide wijze een bom gelegd heeft onder de Gelwest- en Gemeenschapsvorming.

Onder het mom van moderniserings, democratisering van de provinciale besturen, heeft hij enerzijds de binding centrale Staat en provinciaal bestuur sterker gemaakt, een vorm van herunionisering ingevoerd, wat hem toelaat én de zuivere unionisten terwille te zijn en te „plaizieren”, en de verkapte unionisten, de provinciale federalisten aan zich te verplichten, maar anderzijds heeft hij ook de provinciale instelling als dusdanig nieuw leven ingeblazen.

Waar voor 10 jaar de politieke partijen opteeden voor het afschaffen van de politieke entiteit van de Provincies, er alleen een degelijke administratie wilden aan over houden, ondergeschikt aan Gewesten en Gemeenschap, is nu bijna zonder verzet deze belangrijke hervorming ingevoerd : de politieke provincialisten hebben hun slag thuisgehaald.

De Vlaamse Executieve liet begaan.

Het is onbegrijpelijk dat een Regering, resultaat van het zelfstandigheidsstreven van een volk en van de federaliseringsstroming, deze stroming zelf indijkt en voor een deel ongelooftwaardig maakt.

Wat deze politieke houding te maken heeft met een „doelbewust streven naar uitbreiding en versterking van bevoegdheden en middelen” is de Volksunie een raadsel. Ik haal uw teksten aan.

Het kan niet genoeg vastgesteld en gezegd worden dat de vazalsituatie waarin de Executieve niet als gevolg van de Grondwet maar als gevolg van de politieke houding van de meerderheidspartij en verkeert, nefast is, en dit op alle terreinen. Het kan niet geloofwaardig worden dat onder het oog van de Vlaamse Regering de centrale Regering op provinciaal vlak een hervorming invoerde die op termijn een hinderpaal voor zuiverder federalisme betekent en die in feite een traditioneel voorbeeld zou kunnen zijn van het gezegde : „De tak afzagen waarop men zelf gezeten is”.

Het is begrijpelijk dat de lakse houding van de Vlaamse Regering op het centrale vlak genoeg doet en daar in plaats van inbinden aanleiding geeft

Van Grembergen

tot een maximale uitoefening van de centrale bevoegdheid en tot een minimaal toeschuiven van bevoegdheid aan de Vlaamse Regering. Geschiedenis leert, enig nadenken leert, misschien heb ik een geschiedenis-fobie, dat wie collaboreert zelden gewaardeerd wordt ook niet door de profijt-hebber van de collaboratie.

Integendeel. De meeste collaborateurs worden opzijgezet, zoal niet uitgeschakeld. Bedankt voor de diensten, maar in vernedering mogen zijn gaan. Eenmaal de grens overschreden van het politiek welvoeglijk te laat men hen gewoonlijk vallen. Voorbeelden van bevoegdheidsoverschrijding zijn er anders voldoende.

Er is de bevoegdheidsoverschrijding op het vlak van de binnenlandse gelegenheden, op het vlak van de tewerkstelling, op het vlak van het vernieuwd industrieel beleid, op het vlak van volksgezondheid, op het vlak van het wetenschappelijk onderzoek, op het vlak van de *ristorno's* en van alles wat ons normaal moest toekomen. De reeks wordt eindeloos.

Wanneer krijgen we daarover het echte politieke incident? Wanneer het bevrijdende woord van de Vlaamse Eerste Minister „het is nu genoeg geweest“?

U laat dienaangaande voortdurend opmerken dat u zich aan de wettelijkheid houdt, dat u de spelregels naleeft, dat het overlegorgaan daar is om tot betere coördinatie en tot regeling te komen. U weet echter dat alle overlegdossiers ons geleerd hebben dat de verschillende partijen kennis nemen van de verschillende standpunten, dat men niet tot overeenstemming komt en dat de aangeklaagde toestand blijft. Uiteindelijk voert de centrale Regering haar wil door en stuurt de Ministers van de Vlaamse Regering wandelen.

Flagrant voorbeeld is de beslissing van de centrale Regering van 26 juli 1983 waarbij de financiële verantwoordelijkheid voor een nationaal **infrastructuurwerk**, de LNG-terminal van Zeebrugge, doorgeschoven wordt, langs het middel van de regionale **aanreken-**

baarheid, naar het Vlaamse Gewest. Bij daadwerkelijke uitwinning wil men immers het saldo van de successi-rechten daarvoor gebruiken. Dit saldo zou normaal via trekkingsrechten op het Fonds voor Industriële Vernieuwing moeten gebruikt worden door het Gewest voor gewestelijke reconversie en ontwikkeling in de meest ruime zin.

Alhoewel er geen twijfel bestaat dat onze belangen geschaad kunnen worden is er zelfs van de Executieve geen enkele vorm van reactie. Ministers binnen uw Regering hebben gereageerd maar de Executieve zelf heeft dit dossier opzij geschoven en niet goed beoordeeld.

Evenmin enige reactie van onze Vlaamse Regering, als Waalse staalondernemingen zoals Forges de Clabecq omzetting van de Staat krijgen van hun schulden. De regionale aanrekenbaarheid is blijkbaar een regeling die telt voor Vlaamse bedrijven in de nationale sectoren, maar blijkbaar niet telt voor Waalse bedrijven.

De bij uitstek Vlaamse textielsector waar honderdduizend arbeidsplaatsen zijn weggevallen, daar is er zelfs stopzetting van het textielplan. Laat staan dat er enige steun zou zijn.

Aan Waalse zijde kunnen de staalbedrijven daarentegen voor hun nieuwe investeringen genieten van de voordelen van de expansiewetgeving en van de Staatswaarborg.

Het falen van de Vlaamse Executieve en van haar meerderheid ligt dus niet alleen op het vlak van de natievorming, ligt ook niet alleen op het dagelijks gevecht om bevoegdheden en haar capitulaties, maar ligt ook op het vlak van de povere middelen die ons ter beschikking staan.

De vraag naar de hoe-grootheid van ons federalisme of van ons zelfbestuur wordt het correctst benadert door het afwegen van onze middelen ten opzichte van deze van de centrale Staat. De 80 miljard frank ons toegemeten zijn 5 procent op een Staatsbegroting van 1600 miljard frank. We hebben dus 5 procent vrijheid, 5 procent autonomie, 5 procent zelfstandigheid. Het stemt bitter dat zovelen zich laten

paaien met 5 procent oppervlakkigheid.

Als dan ook niet-politici, zoals de Voorzitter van het VEV de heer Santens, zeggen dat „het niet bereid zijn van gelden te geven aan de Gewesten, gelijk staat met het niet geven van autonomie“ of „dat autonomie zonder geldmiddelen geen autonomie is“ dan is dat dezelfde benadering als onze 5 procent zelfstandigheid.

Het wordt nog hallucinanter als men weet dat die 80 miljard frank in werkelijkheid geen vrije bestedingsmiddelen of vrije beleidsmiddelen zijn maar reeds voor 44 miljard frank bepaald liggen in vastleggingskredieten en prefinancieringen.

Dat dit de Vlaamse Executieve en het Vlaamse Parlement in een onhoudbaar keurslijf dwingt is duidelijk politiek onaanvaardbaar en uiteindelijk onhoudbaar. Deze situatie is een karikatuur van het zelfbestuur en van de inzichten van alle Vlaamsgezinden.

Bovendien is de centrale Regering verre van de loyale partner. Bundestreue is haar totaal vreemd, zin voor de ziel van de Staatshervorming is aan haar voorbijgegaan. Dat de centrale geldmiddelen uiterst beperkt geworden zijn is evident: een begrotingstekort van 500 miljard frank biedt geen ruimte voor nieuwe initiatieven maar daarom de rechtmatig toegezegde geldmiddelen aan de Gewesten en de Gemeenschappen onthouden is de gemakkelijkheidsoplossing. Dit is de besparing op de rug en het zweet van de andere. Bij de Staatshervorming werd toegezegd dat na vijf jaar de *ristorno's* even hoog zouden zijn als de dotaties.

De inkomsten van de Vlaamse Regering bestaan echter voor 90 procent uit dotaties en voor nog geen 10 procent uit *ristorno's*. De enige stijging op dit vlak is te wijten aan de personeelsoverheveling en de daarvoor bestemde geldmiddelen.

Het verslag over de bespreking in de Commissie geeft zeer goed de situatie weer en ik wil de opmerkingen dan ook niet herhalen. Toch is het essentieel en noodzakelijk twee vaststellingen te formuleren vanop deze tribu-

Van Grembergen

ne :

1. Dat bij de verdeling van de middelen door de centrale Overheid het Vlaamse Gewest slechts 6.118 frank per inwoner ontvangt, het Waalse Gewest daarentegen 8.088 frank. Is dit zo normaal in een land waar de Grondwet zegt dat alle Belgen gelijk zijn voor de wet ?

De heer M. Olivier : U mag niet vergeten dat u de successierechten daar nog moet bijvoegen.

De heer P. Van Grembergen : U weet echter ook, mijnheer Olivier, dat de successierechten op een andere wijze worden uitgehold.

2. Beleidsmaatregelen van de Vlaamse Executieve onder andere de steun inzake de economische expansie en inzake de bouwsector komen uitsluitend de nationale Schatkist ten goede.

Ik kan niet begrijpen dat u dat, als lid van de Vlaamse Raad, mijnheer Beynen, normaal vindt.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, collega Maes zal spreken over de begroting als dusdanig. Ik wens daarover enkel nog het volgende te zeggen. Wij hebben steeds de inspanningen geloofd en goed bevonden die tot doel hadden een evenwicht te scheppen tussen inkomsten en uitgaven. De begrotingsorthodoxie had en heeft onze steun.

Maar het moet een correcte weergave zijn van alle baten en van alle lasten. Wat men sedert enkele tijd „de lijken” noemt, het verfoeilijke **debudgette**ringssysteem, vindt bij ons geen goedkeuring. Wij betreuren dan ook dat de Vlaamse Executieve ook dit systeem, zij het beperkt en zij het voor de leenlast van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting en voor de Nationale Landmaatschappij meent te moeten invoeren. In onze ogen vindt dit geen genade.

Tevens moet in dit verband toch worden gezegd dat de inspanningen die Gemeenten, Provincies, Gewesten en Gemeenschappen doen om sluitende begrotingen in te dienen, belachelijk gemaakt worden door de laksheid van

de centrale Regering om het centrale deficit te beperken. De helft van alle staatsinkomsten zullen straks nodig zijn om de leenlasten te betalen. In het laatste deel van mijn tussenkomst wou ik het hebben over „wat nu ?”

Enkele maanden, ten hoogste één jaar, scheiden ons nog van verkiezingen. Het wordt een lange kiesstrijd waarbij elke partij zijn **kiesprogramma** maakt, de degens scherpt, zich op de confrontatie met de kiezer voorbereidt, de thema's kiest.

De fractievoorzitters van de Vlaamse Raad zouden daarom op zijn minst moeten trachten een overeenkomst te bereiken over die artikelen van de Grondwet die voor wijziging moeten in aanmerking komen. Dit is **natuurlijk** uiterst belangrijk. Het zou **onvergeeflijk** zijn mocht er na de verkiezingen geen kans bestaan op fundamentele stappen voorwaarts in de federalisering.

Men kent ons partijstandpunt. Het is onze diepe overtuiging, de grote verschillen vaststellend die er zijn tussen Vlaanderen en Wallonië zowel in de politieke keuze als in de maatschappijkeuze dat slechts een verdoorgedreven federalisering voor ons nog kansen biedt op een ordentelijk en constructief samengaan.

Ten gronde moet men vertrekken van wat de Gemeenschappen zelf kunnen doen, en wat ze zelf kunnen, laat het hen zelf doen : met de eigen financiën, het eigen tewerkstellingsbeleid, het eigen onderwijs- en cultuurbeleid, het eigen economisch beleid. Differentiatie van het beleid volgens de Gemeenschappen is verantwoord en zinvol. Eigen fiscaal beleid kan slechts tot meer verantwoordelijkheid leiden.

Wat samen met de andere Gemeenschap moet gebeuren moet gezamenlijk worden overeengekomen. Solidariteit met de andere Gemeenschap of het ander Gewest is voor ons een noodzaak. Ook de solidariteit tussen de verschillende regio's en Gewesten in een toekomstig gefederaliseerd Europa is noodzakelijk. Men bouwt geen groot vaderland op egoïsmen en kleinheid. Maar, die solidariteit ligt aan de basis van een confederale staat. Dat is juist het verschil met separatisme. Se-

paratisme spreekt zich niet uit over solidariteit tussen de verschillende regio's. Separatisme spreekt zich alleen uit over het eigen gebied. Wij willen in een confederale staat het solidariteitsprincipe inbouwen. Ik aanvaard dus de verdachtmakingen niet die men vanuit bepaalde hoeken ten opzichte van onze stelling formuleert. Want, daar doet men alsof solidariteit bij ons geen gegeven is. Bij ons is die solidariteit echter gebouwd op praktische afspraken. In een confederale staat bepaalt elke staat zelf de prijs van zijn solidariteit. Dat moet gebeuren op redelijkheidsgronden, op basis van gezonde economische wetmatigheden en op wederkerigheidsmechanismen.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Van Grembergen, meent u niet dat de politiek die u voert en ook de wijze waarop u deze voorstelt bij jongeren het separatisme aanwakkert zonder dat zij de gevolgen ervan kennen ? Dat is één van mijn grootste zorgen. Ik stel dat bij discussies met retoricastudenten vaak vast. Er is daar inderdaad een enorme roep naar separatisme maar ik herhaal het, zij kennen de consequenties ervan niet. Dat is, voor een groot deel, het gevolg van de wijze waarop u het voorstelt. Dat is misschien heel belangrijk.

De heer P. Van Grembergen : Meent u niet, mevrouw Demeester, dat dit vooral komt doordat men ons stelselmatig theorieën in de schoenen schuift die de onze niet zijn en waarbij een deel van de pers, die u steunt, bewust dit spelletje meespeelt. En dit om te zeggen dat wij op dat vlak geen duidelijke en correcte houding kunnen aannemen. Dat is de werkelijkheid. Bij sommige jonge mensen bestaat inderdaad het verlangen naar separatisme.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Zonder de consequenties daarvan te kennen.

De heer P. Van Grembergen : U zal wel merken als u met jonge mensen in contact bent...

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Zeer veel.

De heer P. Van Grembergen : . . . dat hun verlangen naar inlichtingen en in-

Van Grembergen

zichten zeer groot is.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer :
Zeer juist.

De heer P. Van Grembergen : U moet deze jonge mensen gegevens verstrekken en ze niet met oppervlakkigheden en algemene slogans wandelen sturen.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer :
Zeer juist.

De heer P. Van Grembergen : U moet de zaken invullen. Wij hebben geen enkele vrees op dat vlak. Het moet nu echter eens ophouden met ons stelselmatig dingen in de schoenen te schuiven waar we niets mee te maken hebben. *(Applaus bij de VU)*

Mevrouw W. Demeester-De Meyer :
Dat doen wij niet.

De heer P. Van Grembergen : Ik heb gezegd wat solidariteit is en dat solidariteit een basisgegeven is in een confederale staat. Wanneer de prijs van de solidariteit bepaald wordt op basis van redelijk kheidsgronden, op basis van gezonde economische rechtmatigheden en wederkerigheidsmechanismen. Dan pas kan het trauma van Noord en Zuid, van Vlaanderen en Wallonië waarbij beide landsgedelen om beurten bedrieger en bedroegene zijn, ophouden.

De Volksunie vindt dat die weg moet worden bewandeld bij de staatsvorming, Wij vinden trouwens dat sommige CVP-jongeren dichter bij ons programma staan dan bij het op het CVP-congres goedgekeurde federalisatieprogramma. Dames en heren van de CVP, als u van ons duidelijkheid vraagt, schep dan toch eerst zelf duidelijkheid.

De Volksunie krijgt soms als tegenargument te horen „Wat dan, als de Gemeenschappen elkaar blokkeren”. Dat kan toch zowel in een federale staat als in een confederale staat. De Voorzitter van de CVP, de heer Swaelen, schrijft op 12 oktober 1984 in een korte kroniek : „Waarheen met België” in „Zeg” het volgende : „De federale staat houdt ook gevaren in. Als Vlaanderen of Wallonië onvoldoende

loyaal zouden zijn ten opzichte van het centrale gezag kan het land geblokkeerd worden. We nemen dat risico erbij”.

Dat wil zeggen dat zowel in de ene als in de andere richting het blokkeringsstelsel kan worden gebruikt. De Voorzitter haalt het blokkeringsstelsel aan ten opzichte van de centrale Regering maar ook de twee leden van de bondsstaat kunnen ervan gebruik maken.

Wat deze Vlaamse Raad zelf betreft moeten we vaststellen dat de huidige dubbele horigheid een schizofrene situatie schept.

Zonder noch personen noch groepen als de schuldigen te willen aanduiden ontkomt men niet aan de vaststelling dat een deel van onze collega's de Vlaamse Raad node betreden, zijn openbare vergaderingen zowel als commissievergaderingen eerder als een breuk in hun andere opdrachten beschouwen, dat het overstelpende volume aan werk, aan inkijken van toegestuurde documenten, aan vergaderingen allerhande, deze instelling en houding slechts aanscherpten en dat op deze wijze de structuur in stand houdt.

Dat de Vlaamse Raad een echt zelfstandig parlement is moge al zo zijn, grondwettelijk en juridisch. Door de aard van onze regeling, door de aard van onze huisvesting, door de aard van onze samenstelling en door de compromissen in verband met het vergaderingsschema, is het een tussendoortje geworden.

Sommigen onder ons, en met enige trots wil ik dit zeggen, zeker onze fractie, tracht aan dit kwade verloop iets te doen. De aangehaalde factoren die dit verklaren worden nog versterkt door de afdekkingsstrategie van de meerderheid in de Vlaamse Executieve en van de meerderheid in deze Raad.

Zo kan het niet verder. Het dubbele mandaat moet 'weg. Moet de Senaat dan ook onmiddellijk weg ? Theoretisch wel. Zo was de planning. Als Volksunie zien we wel dat we voor zeer grote obstakels staan op dat vlak.

Dit probleem moet worden bekeken

en met gezond verstand moet naar een oplossing worden gezocht. Deze oplossing moet doorzichtig en verstaanbaar zijn en de staatsstructuren zeker niet verzwaren en moeilijker maken.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, de Vlaamse Executieve blijft zeker tot einde 1985 op basis van evenredigheid bestaan. Onze partij maakt dus deel uit van deze Executieve. Vroege verkiezingen kunnen wijzigingen meebrengen in de samenstelling. Dat zal het moment ons leren en de kiezer.

De Volksunie legt zich niet vast, niet in gedogen en ook niet met mededogen, ook niet voor een bord linzensoep, zelfs niet voor het voorzitterschap van de Vlaamse Executieve. Wie de Standaard van vandaag gelezen heeft, zal wel begrijpen waarover ik het heb.

Voorbij maar recente geschiedenis heeft ons heel wat politieke ethiek geleerd, het varen met een boot om onderweg overboord geworpen te worden, het zich wegsteken van andere partijen achter de Volksunie om communautaire voorstellen goed te praten als het meevalt en om ze af te kraken en de Volksunie meteen als het tegenvalt.

We hebben er niets op tegen dat de traditionele partijen deze houding op Vlaams gebied aannemen en zien wat wij doen. Zij spiegelden zich in het verleden naar ons, ze mogen het ook verder doen ! Op Vlaams gebied waren en blijven wij de locomotief. Daarom wil ik namens mijn fractie duidelijk en onomwonden zeggen : of de CVP ons volgende maal als regeringspartner wil of niet wil maakt op ons geen enkele indruk. Het raakt onze koude kleren niet.

De heer E. Beysen : Als het u niet interesseert, waarom zwijgt u er dan niet over ?

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer Beysen, ik zal zo dadelijk iets zeggen dat u pijn zal doen.

De tijd is in dit land en ook in Vlaanderen voorbij dat één partij meester was van het politieke veld en als een

Van Grembergen

lichtzinnige regeringen liet vallen, verkiezingen uitschreef en het ganse bestel failliet liet gaan.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Dat is een lichtzinnige analyse.

De heer P. Van Grembergen : Dat is geen analyse die Paul Van Grembergen maakt. Het is een analyse van iedereen die de laatste 15 jaar de politieke evolutie van onze structuren en van alles wat gebeurd is, heeft gevolgd. (Protest **bij de CVP**)

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Het is in elk geval een lichtzinnige analyse.

De heer P. Van Grembergen : De opmerkingen over VU-regeringsdeelname zijn dan ook irrelevant.

Belangrijker is te weten als de CVP met de PW geen meerderheid meer heeft, wat de CVP zal doen. Naar de verwenste socialisten lopen en de PW laten vallen ? (**Protest bij de CVP**)

De heer P. Tant : We kunnen ook in oppositie gaan.

De heer P. Van Grembergen : Dat is een mogelijkheid.

De heer H. Schiltz : Dat zou ik wel eens willen zien !

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Wij kunnen misschien samen in oppositie gaan, mijnheer Van Grembergen.

De heer P. Van Grembergen : Dat zou voor ons geen probleem zijn. Wij hebben die les reeds sinds 30 jaar geleerd.

De heer E. Beysen : Mijnheer Van Grembergen, het is niet omdat wij naar het einde van het jaar gaan dat u hier Madame Blanche moet komen spelen en voorspellingen doen.

De heer P. Van Grembergen : Ik heb daar geen aanleg voor, mijnheer Beysen.

Ik vraag u dus of u een regering van Belgische eenheid gaat vormen met de drie traditionelen. En gaat u Hap-part verder slikken ? Antwoord daar eens op ?

Ik ga niet voort op persartikelen of op verklaringen ergens in een duistere vergadering in een parochiezaaltje, waar zogezegd grote verklaringen worden afgelegd die met veel tremolo's doorgestuurd worden naar B elga. Ik zeg het hier op de tribune.

De Volksunie heeft haar terrein bepaald. In Vlaanderen vertegenwoordigen wij een groeiend gedachtengoed. Maatschappelijk hebben wij een visie die niet in de dwaze extremen van het volledig economisch liberalisme trapt dat alleen maar tot uitbuiting, individuele verrijking en egoïsme leidt, zoals het op dit ogenblik voor een deel wordt geformuleerd door bepaalde groepen binnen de PW. Ik spreek niet over de Antwerpse federatie, maar over een andere, en dat weet u zeer goed, heren van de PW. Wij zijn ook niet voor een monotone en vervlakkende socialistische start. Onze weg ligt daartussen, hij is pragmatisch zoals ook die van de Christelijke Volkspartij, en daardoor aanvaardbaar.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, waarde collega's, ik besluit. Het is onmogelijk bij een algemene politieke bespreking van de middelenbegroting alle aspecten aan te halen.

In 1982 stond een regering en een Vlaams Parlement op stapel. De Volksunie dacht dat er toen ook een vaderland voor de Vlamingen op stapel stond. U kent de roep : „Geef ons een vaderland om te beminnen”.

Met vaderland bedoelen wij hier niet het materiële gewin en de betaalde vaderlandsliefde maar bedoelen wij de geestelijke thuis van de zes miljoen Vlamingen die zich verbonden weten en solidair en in deze solidariteit kunnen komen tot mobilisatie van ons bedrijfsleven, tot mobilisatie van onze universiteits- en onderwijswereld, tot mobilisatie van onze culturele gezanten en kunstenaars, tot mobilisatie van onze werknemerswereld om allen samen de handschoen op te nemen tegen de reusachtige uitdaging van deze tijd tegen de crisis, om de kamp te winnen en te overleven. Dat de meerderheid in deze Raad, dat de meerderheid in de Vlaamse Executieve dit „Flandria fara da Se” niet heeft gewild, niet heeft gebruikt, die mobilisatie

van een natie die zich gezamenlijk inspannt niet heeft gedaan, is het grootste falen van de voorbije vier jaar.

Conclusie en eindwoord, Voorzitter, collega's. De Volksunie zal het moeten doen. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, geachte collega's, ik heb ongeveer 10 minuten om mijn toelichting te geven bij deze begroting. Ik zal mij aan die tijdsplanne houden.

Ik heb met veel belangstelling en een beetje emotie geluisterd naar de toespraak van de heer Van Grembergen. Het is duidelijk dat ter gelegenheid van de bespreking van de uitgavenbegroting ook wij de gelegenheid zullen aangrijpen om een inventaris te maken van de vier voorbije jaren. Ik doe dit niet vandaag omdat ik mijn uiteenzetting beperk tot de middelenbegroting op zichzelf. Er zijn ongetwijfeld heel wat belangrijke elementen in de toespraak van de heer Van Grembergen die ik kan onderschrijven. Ik zal zo vrij zijn op enkele van zijn suggesties terug te komen bij de bespreking van de uitgavenbegroting.

Ik heb vandaag al door drie sprekers een klaaglied horen aanheffen. Ik ga geen klaaglied om Agnes of om de Vlaamse Raad aanheffen. Ik wens u echter ook niet te scharen rond de „vleespoten” van de Vlaamse Raad, want daar is evenmin reden voor. Ik ga trachten vanuit mijn visie een kritische maar toch positieve bijdrage te leveren op de inleidingen die de Ministers Geens en Schiltz hebben gehouden in de Commissie en afbakenen hoe onze fractie daartegenover staat.

Een eerste bemerking, geachte collega's, betreft het budgettair beleid van de Vlaamse Regering zelf. In dit verband werden twee duidelijke standpunten vooropgesteld, namelijk ten eerste geen beroep te doen op een eigen fiscaliteit ofschoon dit normaliter zou mogen gebeuren ; ten tweede geen beroep te doen op leningen, onder geen enkele vorm. Dit waren twee

Verhaegen

duidelijke uitgangspunten in verband met het budgettaire beleid van de Vlaamse Executieve. Ik kan deze uitgangspunten begrijpen, enerzijds om de financiële last die nu reeds zeer hoog is niet te verhogen, anderzijds omdat de Vlaamse Regering geen leningen wenste aan te gaan die tenslotte op termijn onze opvolgers zouden belasten. Dit is een duidelijk standpunt en ik vind dat het een goed uitgangspunt is.

Daarenboven heeft de Vlaamse Executieve het begrotingstekort op een relatief laag percentage teruggebracht ten opzichte van de initieel ingediende voorstellen, met name de 1,6 procent van de globale middelen van 1985, wat dus geen catastrofaal begrotingstekort betekent. Dit resultaat is tot stand gekomen dank zij zeer zware inspanningen die onvermijdelijk een weerslag moeten hebben op het beleid van de Vlaamse Executieve zelf.

Wat zijn deze zware inspanningen? Men kan ze als volgt formuleren: beperking van de investeringsprogramma's en van de economische expansie, het consolideren van financiële lasten in de huisvesting. Ofschoon daarstraks door de heer Van Grembergen op dit laatste punt een allusie werd gemaakt, onderschrijven wij deze maatregel omdat vooral in de huisvestingssector de financiële last naar gelang de jaren een zeer grillig verloop kent en dat de Executieve een poging heeft gedaan om een zekere nivellering in de financiële lasten voor de toekomst te brengen. Ik zal bijgevolg deze maatregel helemaal niet bekritisieren. Ik vind inderdaad dat dit uitgangspunten zijn die, mijns inziens, zuiver budgettair op een verantwoorde wijze door de Vlaamse Executieve zijn genomen. Ik wil trouwens uw aandacht vestigen op het feit dat deze maatregelen zijn getroffen met eerbiediging en een inspanning voor de kansarmen. In dit verband verwijst ik naar de kredieten in de welzijnssector, in de periode 1982 tot 1985, die met 30,6 procent zijn gestegen. Ik verwijst eveneens naar de mindervaliden, de jeugdzorg en de gezinsangelegenheden. Men kan de Vlaamse Executieve niet het verwijt maken dat zij,

gezien de beperkte mogelijkheden waarover zij beschikt, op de kansarmen zou hebben uitgespaard. De besparingen lagen in de economische sector en vooral in de investeringssector tot vijftig procent. Wij moeten toegeven dat zulks onvermijdelijk een weerslag heeft op de politieke mogelijkheden, die de Vlaamse Executieve ter beschikking zijn gesteld.

Minister H. Schiltz : Mijnheer Verhaegen, mag ik u een vraag stellen? Hoe komt het — want uw analyse is volgens mij juist — dat desondanks, in milieus die voor u en uw fractie niet onbekend zijn, systematisch ten opzichte van de hele Vlaamse Regering nog altijd de idee wordt onderhouden dat wij slechter af zijn met de Vlaamse Regering dan met de nationale Regering, daar waar wij binnen de marges van onze budgettaire mogelijkheden een duidelijk voorkeurbehandeling voor die sector hebben aangehouden?

De heer G. Verhaegen : Mijnheer Schiltz, ik vind dat u deze vraag terecht stelt. Ik wil u echter duidelijk zeggen dat ik dit niet alleen op de tribune heb naar voren gebracht; ik heb ter gelegenheid van confrontaties met collega's, geen enkele gelegenheid laten voorbijgaan om daarop de nadruk te leggen. Ik heb trouwens enkele weken terug uitdrukkelijk onderstreept dat dit geen verwijt is aan de Vlaamse Executieve.

Mijn stelling is de volgende: er zijn vanzelfsprekend protesten tot uiting gekomen — onder meer uit de bouwsector — en er werden een aantal vragen gesteld. Dit alles komt niet alleen uit het milieu van de christen-democraten. Ik neem aan dat heel wat drukingsgroepen aanleunen bij de vier fracties, vertegenwoordigd in de Vlaamse raad.

Ik zal, om uw vraag te kunnen beantwoorden, mijn gedachtengang verder afmaken.

Wij hebben aan alle jeugdorganisaties gezegd dat de inspanningen van de Vlaamse Raad dit jaar merkwaardig zijn. De tussenkomsten liggen proportioneel hoger dan in andere sectoren. Er is een nieuw gehandicaptenbeleid uitgebouwd, waarin er een sterkere stijging is dan 30,6 procent. Uw

vraag is dus terecht. Het antwoord van mijn fractie is dat wij, globaal gezien, zeker geen kritiek hebben. Mevrouw Steyaert heeft een nieuw dossier bekendgemaakt in verband met het bejaardenbeleid, waardoor er nieuwe accenten worden gelegd.

Mijn conclusie kan misschien een antwoord geven op sommige vragen die hier door collega's werden gesteld. De heer Van Elewyck heeft gezegd dat deze vier jaren beleid van de Vlaamse Executieve een debâcle is. **(Ontkennend gebaar van de heer Van Elewyck)**

Mijnheer Van Elewyck, u hebt misschien niet dezelfde woorden gebruikt, maar ik heb goed naar u geluisterd. Trouwens, de inhoud is belangrijker dan de woorden. Ik ben het bovendien niet met u eens. Ik ben niet teleurgesteld, maar ik ben ook niet wild enthousiast over deze vier jaar beleid.

Ten eerste, de Executieve heeft een ernstige poging gedaan om het begrotingsbeleid op een behoorlijke wijze naar voren te brengen. Ter zake breng ik dan ook persoonlijk hulde aan Minister Schiltz. Inderdaad, u heeft ons als Minister van Financiën, goed ingelicht en duidelijk de problemen naast elkaar geplaatst. De poging tot debudgettering werd doorgevoerd, op één punt na, met name inzake de huisvesting. Daarvoor kennen wij de reden. Dit is een nivellering die aanvaardbaar is.

De impuls voor industriële vernieuwing in Vlaanderen is een goed initiatief; de herwaardering van stads- en dorpskernen is belangrijk. Bovendien kan men niet zeggen dat, op het vlak van het leefmilieu, geen belangrijke inspanningen werden gedaan en niets nieuws tot stand is gekomen. Voor de eerste maal is er een opening gemaakt tot het bekomen van nieuwe financieringen voor de huisvestingsproblematiek. Ik vind het dus niet verantwoord te beweren dat er helemaal niets is gebeurd, dat er geen nieuwe accenten werden gelegd en wij geen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheden die wij hadden. Dat is volledig onjuist. Deze interruptie geeft mij de kans om op de positieve aspecten te

Verhaegen

wijzen van het beleid van de Vlaamse Executieve, waarover ik mij trouwens ten zeerste verheug.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer Verhaegen, ik zal u een exemplaar van mijn tekst bezorgen. Ik wil hier beklemtonen dat er in de formulering van mijn tekst noch in hetgeen ik heb gezegd ook maar iets is terug te vinden van wat u te mijnen opzichte weerlegt.

De heer G. Verhaegen : Ik probeer helemaal niets te weerleggen. Ik heb enkel geantwoord op de vraag van Minister Schiltz waarom mijn fractie een zo negatieve kritiek had ten opzichte van de „zachte sector”.

De heer J. Van Elewyck : Ik heb niet gesproken over het beleid van de Executieve tijdens de voorbije vier jaar maar over het feit waarom deze middelenbegroting is wat ze nu is en welke de gevolgen daarvan zullen zijn. Over het beleid zelf zal ik spreken bij de uitgavenbegroting.

De heer G. Verhaegen : Ik vind uw uitlating zeer belangrijk en zou graag hebben dat wordt nota genomen van het feit dat de fractieleider van de SP zijn goedkeuring uitspreekt over de werkzaamheden van de Vlaamse Executieve. (*Hilariteit*)

De heer J. Van Elewyck : Ik heb dit evenmin gezegd, collega Verhaegen. Ik heb nu niet gesproken over het beleid en zeker niet in de zin zoals u probeerde te weerleggen. Daarover zal ik het hebben bij de uitgavenbegroting.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, ik zal het vervolg van mijn betoog proberen schematisch voor te stellen. Er zijn een bepaald aantal problemen gerezen in verband met de thesauriesituatie en er werden in de Commissie voor financiën twee verklaringen afgelegd die ik graag onderstreep :

ten eerste, dat men in februari-maart een budget control zou doorvoeren om na te gaan of bij de ingediende begroting de mogelijkheden in belangrijke sectoren voldoende zijn en zo niet of er daar een bijsturing nodig is. Ik zou de Executieve dus willen uitno-

digen dit ernstig te controleren. Wij wensen dat dit onderzoek in de Commissie voor Financiën in de maand maart zou tot stand komen.

Ten tweede, een verklaring van de Voorzitter van de Executieve, met name dat men een betalingskalender zou invoeren waardoor men niet het risico loopt met thesaurie-tekorten te worstelen tijdens het jaar 1985, wat vooral voor de rechthebbenden op bepaalde uitkeringen telkens zeer zware problemen geeft.

In verband met artikel 4, paragraaf 1 wil ik trouwens een paar opmerkingen maken. Bij de bespreking van de dotaties heb ik de nationale Regering verzocht de Vlaamse Executieve niet in een dergelijke situatie te brengen door een rigoureuze toepassing van het artikel 4, waardoor er inderdaad thesauriemoeilijkheden zouden kunnen ontstaan op het einde van het jaar. Ik ben daar echter gerust in. Ik vraag het hier en ik heb het veertien dagen geleden ook aan de nationale Regering gevraagd tijdens de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting.

De heer J. Van Elewyck : U hebt deze Rijksmiddelenbegroting goedgekeurd.

De heer G. Verhaegen : Natuurlijk heb ik deze goedgekeurd. Dit artikel heeft trouwens niets met de Rijksmiddelenbegroting te zien maar houdt verband met een andere wet.

In de Commissie voor financiën zijn een belangrijk aantal opmerkingen, gemaakt door het Rekenhof, ter sprake gekomen. Ik zal ze hier niet in detail geven. Ik denk echter dat men er niet kan aan voorbijgaan. Wij moeten ze kritisch onderzoeken ten einde na te gaan hoe wij eraan kunnen tegemoet komen en vooral hoe wij in de toekomst dergelijke belangrijke opmerkingen kunnen vermijden.

Ik weet wel dat de Vlaamse Executieve nog niet over een eigen thesaurieafdeling beschikt en dat dit nog altijd onder de nationale Regering valt. Dit moet mijns inziens echter niet beletten dat men niet enkel de begrotingstechniek maar ook de wetmatigheden, de wettelijke bepalingen voor de controle, rigoureuus zou volgen. Ook daar

moeten wij het minstens zo goed doen als de anderen.

Een tweede punt betreft de kwetsbaarheid van onze begroting. In de inleidende uiteenzetting, zowel van de heer Geens als van de heer Schiltz, zijn belangrijke accenten gelegd die onderstrepen hoe kwetsbaar onze begroting is. Er is een kwetsbaarheid op diverse niveaus. Eerst en vooral zijn er de correlatieve kredieten waarbij heel wat van onze belangrijkste uitgaven gespreid zijn in de toekomst. De financiële lasten groeien en hierdoor wordt de vraag gesteld of wij wel voldoende politieke ruimte zullen krijgen om aan een echt beleid te doen.

Hier komen wij inderdaad bij het probleem van de evolutie van de *ristorno's* en de dotaties. Geachte collega's, het is juist dat de *ristorno's* in de verhouding 90 tot 10 staan. Trouwens, het probleem van deze *ristorno's* en dotaties betreft niet enkel die verhouding van 90 tot 10, maar is veel fundamenteler.

Het is uitgesloten de groeiende financiële last van de Vlaamse Executieve en van de Vlaamse Raad enkel op te vangen door een lichte indexering van de dotaties. Dat kan niet. Het probleem van de dotaties stelt zich trouwens niet enkel inzake de omvang maar ook inzake de aard ervan.

Welke dotaties zal men overhevelen, in welke verhouding en op welke termijn ?

Daarenboven zijn er enkele waarvoor wij geen oplossing hebben. Ik denk aan het kijk- en luistergeld. Dit zal ongetwijfeld tijdens de bespreking van de uitgavenbegroting ter sprake komen. Ik meen dat elke fractie zich daarover vragen stelt.

Er is geen financiële opbrengst, geen return, dat is hier reeds herhaaldelijk gezegd, voor wat wij doen. Dat is juist. Er is de complexiteit van de financiering „huisvesting” en de nieuwe discussie met de nationale Regering. Minister Maystadt heeft bij de bespreking van de dotaties gezegd dat er daarover opnieuw zal worden gepraat. Dit kan voor mij wel een uitgangspunt zijn. Dit is een belangrijke post uit onze begroting die opnieuw voor discussie

Verhaegen

sie in overweging wordt genomen.

Trouwens, zolang inzake de nationale huisvesting geen financiële regeling tussen Wallonië, Vlaanderen en de nationale Regering is getroffen zullen wij zware financiële problemen hebben. Dan spreek ik nog niet over **een** aantal dringende problemen.

Nu een woordje in verband met zaken die niet opgelost zijn, zoals bijvoorbeeld planschade en zo meer. Tijdens de discussie over de dotaties kunnen wij misschien, op basis van nieuwe cijfers, een beetje demystificeren met betrekking tot de dotaties en *ristorno's*. Onze fractie wenst zeer uitdrukkelijk dat daarover een nieuw gesprek plaatsvindt — collega Van Grembergen heeft gezegd dat men in de politiek altijd zijn droom moet behouden en dat is juist — met misschien de droom maar ook wellicht met de hoop tot de realisatie van nieuwe inzichten bij de partners die er nu slechts over praten. Ik ontken niet dat wij nu **werkelijk** voor een pat-situatie staan. Minister De Clercq en Minister Maystadt zijn zeer duidelijk en zeggen dat het bijkomende nieuwe middelen zijn. Daarover kunnen we echter discussiëren want de heer Schiltz zegt dat het geen bij komende nieuwe middelen maar gewone middelen zijn die ter beschikking werden gesteld omdat nieuwe bevoegdheden werden overgedragen. Ik wil hierover geen doctrinaire discussie houden doch alleen zeggen dat het nieuwe gelden zijn die ons in het jaar 1984 ter beschikking werden gesteld. Ik denk aan de wet van 5 maart 1984, met een andere kwalificatie van het begrip „*ristorno's*”, dat gewoon is vervangen door „last van de nationale Regering”, die bepaalde lasten op zich heeft genomen met het behoud van de staatswaarborg.

Dit geldt ook bijvoorbeeld voor de nieuwe middelen, de Prototypes en

het IWONL, waarbij men dan toch een begin van middelen heeft overgebracht naar de Executieve maar waarbij wij telkens bij deze punten voor een discussie staan, namelijk de pat-situatie van de helft dotaties en de helft *ristorno's* — een fifty-fifty verhouding — gewoon omdat er op dit ogenblik geen politieke oplossing is, ten eerste wegens de financiële situatie van het nationale beleid en ten tweede, wat veel belangrijker is, omdat men tussen de twee Gemeenschappen in feite niet tot een duidelijk akkoord kan komen over deze nieuwe verhouding. Dat erken ik. Wie zou dat durven ontkennen? Dat is zo. Mijn enige wens is dat op basis van nieuwe gegevens en nieuwe cijfers, zowel bij de Waalse als bij de Vlaamse Gemeenschap, een nieuw inzicht zou komen over de noodzaak tot een nieuw overleg en een nieuwe oplossing te komen, zo niet gaan wij in verband met de financiering van de regionalisering of van de federalisering, zowel in Wallonië als in Vlaanderen inderdaad moeilijke jaren **tegemeet**.

Mijnheer de Voorzitter, in dit verband wens ik een laatste bemerking te maken. Het inhaalplan voor het toegepast wetenschappelijk onderzoek kan heel belangrijk worden. Ik denk hier aan artikel 82 en de meeruitgaven van 25 miljard frank.

Ik wil er uw aandacht op vestigen dat men toch niet mag trappen in de val van het nogal kunstmatig onderscheid tussen fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek. Ook dringen wij aan — en dat doen wij niet alleen hier maar ook veertien dagen geleden deden wij dit reeds — dat er ernstig werk wordt gemaakt van een geregionaliseerd toegepast wetenschappelijk onderzoek en men ook in het Vlaamse Gewest bijzondere aandacht zou besteden aan de KMO's vermits zij op dit ogenblik inzake het toegepast wetenschappelijk onderzoek praktisch zijn uitgesloten.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil besluiten. Wij ontkennen niet dat er een financieel probleem is, integendeel. Nochtans wensens wij het beleid van de Vlaamse Executieve op een zeer positieve wijze te benaderen en ter zake heb ik enkele voorbeelden gegeven. Wij steunen de Executieve. Wij vragen evenwel dat er een nieuw gesprek komt om aan de huidige pat-situatie een einde te maken.

Mijnheer de Minister, wij vragen u ten eerste, de Commissies van de Vlaamse Raad voldoende te betrekken bij de uitvoering van de begroting, ook per deeldepartement; ten tweede, in februari een ernstig gesprek te hebben over de budgetcontrole en ten derde, dat men zou nadenken op welke wijze wij aan de bemerkingen van het Rekenhof kunnen tegemoet komen. Ook collega Van Grembergen heeft op het einde van zijn betoog daarover gesproken.

Mijnheer de Minister, waarschijnlijk zult u het als overbodig beschouwen, maar toch wil ik hier zeggen dat onze fractie deze middelenbegroting uiteraard zal goedkeuren. **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag **om 14.30** uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 12.45 uur.
